

SERIKALI YA MAPINDUZI YA ZANZIBAR

**HOTUBA YA WAZIRI WA KATIBA NA SHERIA
MHE. ABUBAKAR KHAMIS BAKARY (MBM) KATIKA
BARAZA LA WAWAKILISHI KUHUSU MAKADIRIO YA
MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA**

2012/2013

JULAI, 2012

YALIYOMO

UTANGULIZI	1
HALI YA UPATIKANAJI WA FEDHA	3
MIRADI YA MAENDELEO	4
IDARA YA MIPANGO, SERA NA UTAFITI	5
IDARA YA UTUMISHI NA UENDESHAJI	8
MAHKAMA.....	11
AFISI YA MWANASHERIA MKUU WA SERIKALI	18
TUME YA KUREKEBISHA SHERIA.....	23
AFISI YA MKURUGENZI WA MASHTAKA	26
AFISI YA MUFTI WA ZANZIBAR.....	30
AFISI YA MRAJIS MKUU WA SERIKALI	34
AFISI YA MRAJIS WA VIZAZI NA VIFO.....	39
AFISI YA MSAJILI WA HAKIMILIKI	41
KAMISHENI YA WAKFU NA MALI YA AMANA	46
AFISI KUU PEMBA	52
MAREKEBISHO YA KATIBA	54
MALENGO YA JUMLA YA WIZARA	56
MIRADI YA WIZARA 2012/2013	57
SHUKRANI.....	58
HITIMISHO	59
Kiambatanisho 1: Muhtasari wa Upatikanaji wa Fedha na Matumizi, 2011/2012	60
Kiambatanisho 2: Makadirio ya Matumizi kwa Mwaka 2012/2013	69
Kiambatanisho 3: Makusanyo ya Mapato na Makadirio ya 2012/2013	71
Kiambatanisho 4: Miradi ya Maendeleo 2012 – 2013	72
Kiambatanisho 5a: Ufunguaji wa Kesi Mahkamani Julai 2011 hadi Machi 2012	74
Kiambatanisho 5b: Ufunguaji wa Kesi Mahkama za Mwanzo na Kadhi	77

Kiambatanisho 5c: Vituo vya Kazi - Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka	78
Kiambatanisho 6: Miswada - Afisi ya Mwanasheria Mkuu 2011/2012.....	79
Kiambatanisho 7a: Vizazi na Vifo vilivyosajiliwa kiwilaya	81
Kiambatanisho 7b: Mapato - Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali 2011/2012	82
Kiambatanisho 7c: Usajili wa Kazi za Hakimiliki	83
Kiambatanisho 8: Vikundi vilivyosafirisha Mahujaji 2011.....	84
Kiambatanisho 9a: Idadi ya Wafanyakazi 2011/2012.....	85
Kiambatanisho 9b: Wafanyakazi Waliopo Mafunzoni 2011/2012	86
Kiambatanisho 9c: Wafanyakazi Waliopatiwa Mafunzo ya Muda Mfupi 2011/2012	87

HOTUBA YA WAZIRI WA KATIBA NA SHERIA
MHE. ABUBAKAR KHAMIS BAKARY (MBM) KATIKA
BARAZA LA WAWAKILISHI KUHUSU MAKADIRIO YA
MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA
2012/2013

UTANGULIZI

1. **Mhe. Spika**, sasa naomba kutoa hoja kwamba Baraza lako tukufu likae kama Kamati ya Matumizi ili liweze kujadili na hatimaye kuidhinisha makadirio ya mapato na matumizi ya Wizara ya Katiba na Sheria kwa mwaka wa fedha 2012/2013.
2. **Mhe. Spika**, kwanza sinabudi kumshukuru Mwenyezi Mungu Mtukufu kwa kutujaalia afya njema na kutuwezesha kukutana tena hapa leo hii, ili kujadili mambo muhimu ya kimaendeleo. Tunamuomba atuongoze ili tuweze kutekeleza kazi hii kwa hekima na busara, na atuwezeshe kufanikisha malengo yetu kwa manufaa ya nchi yetu.
3. **Mhe. Spika**, naomba nitumie nafasi hii kumpongeza Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Mheshimiwa Dk. Ali Mohammed Shein, kwa kuiongoza vyema nchi yetu. Uongozi wake uliojaa hekima na busara umesaidia sana kuleta mabadiliko

katika ustawi wa jamii ya Zanzibar, katika kipindi kifupi cha madaraka yake.

4. **Mhe. Spika**, kwa ruhusa yako naomba kuchukua fursa ya kuwapongeza Makamu wa Kwanza wa Rais Mhe. Maalim Seif Sharif Hamad, na Makamu wa Pili wa Rais, Mhe. Balozi Seif Ali Iddi kwa kutekeleza majukumu yao na kumshauri ipasavyo Mheshimiwa Rais. Aidha, napenda kuwapongeza kutokana na juhudi wanazofanya katika kuyapatia ufumbuzi matatizo mbalimbali ya wananchi pamoja na kutetea haki zao.
5. **Mhe. Spika**, vile vile napenda kukupongeza kwa dhati wewe Mheshimiwa Spika, kwa umakini wako katika kuliongoza vyema Baraza letu tukufu, na kuwafanya wananchi kujenga imani juu ya chombo chao hiki. Vile vile napenda kuwapongeza kwa dhati kabisa watendaji wa chombo hiki chini ya uongozi imara wa Ndugu Yahya Khamis Hamad, kukusaidia na kukushauri ipasavyo, na kurahisisha utekelezaji wa kazi zako.
6. **Mhe. Spika**, utekelezaji wa kazi za Baraza unategemea sana ushiriki wa Kamati zake. Napenda kuwashukuru Wajumbe wote wa Kamati za Baraza kwa kutekeleza majukumu yao kwa umahiri. Aidha, natoa shukrani za pekee kwa Kamati ya Katiba, Sheria na Utawala, inaoyongozwa na Mhe. Ali Abdalla Ali, kwa kuishauri vizuri Wizara yangu, wakati wanapotekeleza

majukumu yao ya kusimamia shughuli za Serikali. Maelekezo yao yametufanya tujiweke vizuri zaidi katika kutekeleza majukumu yetu.

7. **Mhe. Spika**, kwa jumla naomba uniruhusu niwapongeze Wajumbe wa Baraza lako tukufu kwa jinsi wanavyotekeleza majukumu yao ya Baraza kwa umakini. Naomba pia uniruhusu niwashukuru wananchi wa Jimbo la Mgogoni kwa ushirikiano wanaonipa katika utekelezaji wa shughuli zangu za uwakilishi jimboni. Na pia kwa kuwa wastahamilivu sana kwa kuniruhusu wakati mwengine kuwa nje ya jimbo kwa shughuli za kiserikali. Nawaahidi mashirikiano zaidi ili kwa pamoja tuweze kuleta maendeleo zaidi katika jimbo letu.

HALI YA UPATIKANAJI WA FEDHA

8. **Mhe. Spika**, katika mwaka 2011/2012, Wizara iliidhinishiwa jumla ya Shilingi 4,564,991,000.00. Kati ya fedha hizo, Shilingi 2,184,842,000.00 zilipangwa kulipia mishahara na stahiki mbalimbali za watumishi na Shilingi 2,380,149,000.00 kwa matumizi mengineyo. Hadi kufikia mwezi Machi 2012 fedha zilizopatikana ni Shilingi 4,473,357,411.00. Kati ya fedha hizo, Shilingi 2,688,114,112.00 yaani 123% ni kwa ajili ya mishahara na stahiki za watumishi na Shilingi 1,785,243,299.00

ambazo ni 75% kwa matumizi mengine. Kwa kazi za maendeleo, Shilingi 6,018,081,000.00 ziliidhinishwa, ambapo Shilingi 690,000,000.00 ni mchango wa Serikali na Shilingi 5,328,081,000.00 ni msaada kutoka kwa Washirika wa Maendeleo. Kati ya hizo, jumla ya Shilingi 795,053,025.00 zilipatikana, ambapo Shilingi 540,000,000.00 sawa na 78% zilitoka Mfuko wa Serikali na Shilingi 255,053,025.00 (5%) zilitoka kwa Washirika wa Maendeleo. Wizara pia ilikadiria kukusanya Shilingi 311,415,000.00 ili kuchangia mapato ya Serikali. Hadi Machi 2011, fedha zilizokusanywa ni Shilingi 209,486,847.00, sawa na asilimia 67% (*Kiambatanisho nam. 1 kinahusika*).

MIRADI YA MAENDELEO

- 9. Mhe. Spika**, katika kipindi cha Julai 2011 hadi Machi 2012, Wizara iliendelea kutekeleza Programu ya Mageuzi ya Sekta ya Sheria. Programu hiyo inatekelezwa chini ya ufadhili wa Shirika la Maendeleo la Umoja wa Mataifa (UNDP). Aidha, Wizara inatekeleza sehemu ya mradi wa Kuimarisha Mazingira ya Biashara (Mradi wa Kuimarisha Mfumo wa Usajili wa Kampuni na kuimarisha Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali) ambao unafadhiliwa na Benki ya Dunia. Miradi mingine ambayo inatekelezwa na Wizara ni Mradi wa Ujenzi wa Jengo la Wizara ya Katiba na Sheria, Mradi

wa Kuimarisha Afisi ya Mwanasheria Mkuu, Mradi wa Matengenezo ya Jengo la Mahkama Kuu, Mradi wa Uanzishwaji wa Mahkama ya Biashara, Mradi wa Kuimarisha Afisi ya Mkurugenzi Mashtaka na Mradi wa Kuimarisha Upatikanaji wa Takwimu na Usajili wa Vizazi, Vifo, Ndoa na Talaka.

- 10. Mhe. Spika,** baada ya taarifa hiyo ya utangulizi, sasa naomba nitoe maelezo ya utekelezaji kupitia Idara na taasisi moja moja za Wizara yangu kwa mwaka 2011/2012 kama ifuatavyo:-

IDARA YA MIPANGO, SERA NA UTAFITI

- 11. Mhe. Spika,** Idara ya Mipango, Sera na Utafiti ina jukumu la kuratibu utekelezaji wa shughuli za kila siku za Idara na Taasisi za Wizara. Idara hii ndio kiungo baina ya Wizara na taasisi zake nyengine. Katika mwaka wa fedha wa 2011/2012 Idara imetekeleza majukumu yake kama ifuatavyo:-
- 12. Mhe. Spika,** Programu ya Mapitio ya Sekta ya Sheria imeanza kwa kutekeleza Mpango wa Awali. Mpango huo wa awali unahusu kufanyika kwa tafiti zitakazotoa taarifa zinazohitajika kwa ajili ya kuandaa mkakati wa mageuzi. Vile vile, Mpango wa kuimarisha uratibu wa Jumuiya za Kiraia umeanza kutekelezwa kwa kuajiri wataalamu elekezi kufanyia mapitio Sheria ya Jumuiya

(Nam. 6 ya 1995) na kuandaa mpango wa utekelezaji Sera ya Jumuiya za Kiraia ya mwaka 2009. Mpango wa miaka minne wa kusaidia Taasisi zisizo za Kiserikali umeandaliwa na unatarajiwa kutekelezwa kuanzia mwaka 2013 chini ya ufadhili wa Jumuiya ya Ulaya (EU).

- 13. Mhe. Spika,** Mpango kazi, Mpango Mkakati na ripoti mbalimbali zimeandaliwa. Aidha, Idara imeratibu utayarishaji wa Mpango wa Matumizi wa Muda wa Kati (MTEF) na Hotuba ya Bajeti. Kwa upande mwingine, Idara imemuajiri Mtaalamu Elekezi kufanya utafiti juu ya hali halisi katika vyombo vya dini vilivyo chini ya Wizara. Utafiti huo unahusisha Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana, Afisi ya Mufti wa Zanzibar na Mahkama ya Kadhi. Lengo la utafiti huo ni kuiwezesha Wizara kuzifahamu zaidi changamoto na fursa zilizopo ili kuleta ufanisi zaidi katika utendaji wa taasisi hizo.
- 14. Mhe. Spika,** katika kipindi cha mwaka 2011/2012 Idara iliidhinishiwa jumla ya Shilingi 124,554,000. Kati ya fedha hizo, Shilingi 74,554,000.00 ni za matumizi mengineyo na Shilingi 50,000,000.00 kwa ajili ya kazi za maendeleo. Hadi kufikia mwezi Machi 2012, fedha zilizopatikana ni Shilingi 83,046,050.00. Kati ya fedha hizo, Shilingi 53,046,050.00 (71%) ni kwa ajili ya matumizi mengineyo na Shilingi 30,000,000.00 (60%)

ni kwa matumizi ya kazi za maendeleo (*kiambatanisho nam. 1 kinahusika*).

15. Mhe. Spika, katika mwaka 2012/2013 Idara ya Mipango, Sera na Utafiti inakusudia kutekeleza malengo yafuatayo:-

- i. Kuratibu shughuli za mipango, masuala ya Jumuiya za Kiraia na taarifa muhimu za Wizara, ikiwa ni pamoja na kuwajengea uwezo watendaji;
- ii. Kuratibu mabadiliko katika sekta ya sheria na kuanza taratibu za kutayarisha sera za Wizara;
- iii. Kuimarisha Mfumo wa tathmini na ufuatiliaji kwa Wizara; na
- iv. Kushirikiana na wadau kuibua vipaumbele vya kiutafiti katika Sekta ya Sheria na kuweka mpango wa utekelezaji.

16. Mhe. Spika, ili Idara ya Mipango, Sera na Utafiti iweze kutekeleza majukumu iliyojipangia katika mwaka wa fedha 2012/2013, naliomba Baraza lako tukufu kuidhinisha Jumla ya Shilingi 172,860,000.00 kwa matumizi ya kazi za kawaida na Shilingi 787,200,000.00 kwa kazi za maendeleo, zikiwemo Shilingi 160,000,000.00 kutoka Serikalini.

IDARA YA UTUMISHI NA UENDESHAJI

- 17. Mhe. Spika**, Idara ya Utumishi na Uendeshaji ni kiungo katika kuratibu shughuli za kiutumishi na uendeshaji kwa Idara na taasisi zilizo chini ya Wizara. Katika mwaka wa fedha wa 2011/2012 Idara imeendelea kutekeleza majukumu yake kama ifuatavyo:
- 18. Mhe. Spika**, katika kutekeleza Programu ya Mageuzi ya Utumishi wa Umma kiwizara, Idara imo katika hatua za mwisho za kukamilisha Mwongozo wa Mafunzo utakaokuwa dira ya kuwaendeleza wafanyakazi. Lengo kuu la mpango huo ni kuifanya Wizara kuwa na mipango endelevu ya kuwapatia watumishi wake mafunzo yatakayoongeza ufanisi katika kutoa huduma.
- 19. Mhe. Spika**, Idara imeendelea kuwapatia mafunzo mbalimbali wafanyakazi wake kuanzia ngazi ya cheti hadi shahada ya kwanza ambapo wafanyakazi 11 wamepelekwa masomoni wakiwemo wanawake saba na wanaume wanne. Aidha, Idara imeratibu mpango wa mafunzo wa mwaka mmoja kwa Idara na Taasisi za Wizara (*angalia kiambatanisho 9b*).
- 20. Mhe. Spika**, katika kukuza mawasiliano na kupashana habari, Idara imekamilisha mpango wake wa kuhuwisha tovuti ya Wizara ambayo imeanza kazi mwezi wa Juni, 2012. Katika Tovuti hiyo, taarifa,

matukio, sheria na machapisho mbalimbali yatakuwa yanapatikana kupitia anuani ya www.zanjustice.go.tz.

- 21. Mhe. Spika**, katika kuimarisha utendaji wake, Idara imeendelea na matengenezo madogo madogo ya jengo pamoja na ununuzi wa vitendea kazi vipya ikiwemo kompyuta, mashine ya kutolea fotokopi na vespa moja. Idara imeratibu vikao mbalimbali vikiwemo vya Kamati ya Uongozi, Kamati Tendaji, Kamati ya Ukaguzi wa Ndani, na Vikao vya Bodi ya Zabuni. Aidha, Idara iliratibu vikao vya ushirikiano kati yake na Wizara ya Katiba na Sheria ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, wakati wa matayarisho ya Mswada wa Sheria ya Mabadiliko ya Katiba ya Mwaka 2011.
- 22. Mhe. Spika**, katika kuendeleza kazi za Ujenzi wa Jengo jipya la Wizara, Idara iliendelea kusimamia taratibu mbalimbali za kufanikisha kazi hiyo kama ilivyoainishwa katika mpango wake. Kazi zote zilizopangwa katika kipindi hiki zimetetelezwa ikiwemo kumpata mshauri wa kusanifu michoro ya jengo na kusimamia ujenzi, kutangaza zabuni ya kumpata mjenzi na kuanza kwa ujenzi wenyewe. Nina furaha kuliarifu Baraza lako tukufu kwamba, baada ya kukamilisha taratibu zote za kisheria na za kiutawala, kazi za ujenzi wa jengo hilo zimeanza rasmi baada ya kutiliana saini

mkataba na Kampuni ya *China Railway Jiachang Enginering (CRJE)*, tarehe 16/04/2012. Kazi hiyo inasimamiwa na Kampuni ya Taifa ya Usanifu Majengo (*National Estates and Designing Consultancy Co Ltd – NEDCO*) ya Dar es salaam. Ujenzi wa jengo hilo la ghorofa saba umepangwa kuchukua miezi kumi na nane na unatarajiwa kukamilika mwezi Novemba, 2013.

- 23. Mhe. Spika**, katika kipindi cha mwaka wa fedha 2011/2012, Idara ya Utumishi na Uendeshaji iliidhinishiwa jumla ya Shilingi 438,552,000.00. Kati ya fedha hizo, Shilingi 220,442,000.00 zilitumika kulipa mishahara na stahiki za watumishi na Shilingi 218,110,000.00 ni kwa ajili ya matumizi mengineyo. Hadi kufikia mwezi Machi 2012, fedha zilizopatikana ni Shilingi 406,181,728.00. Kati ya fedha hizo, Shilingi 247,018,565.00 (112%) ni kwa ajili ya mishahara na stahiki za watumishi na Shilingi 159,163,163.00 (73%) ni kwa matumizi mengineyo (*kiambatanisho nam. 1 kinahusika*).
- 24. Mhe. Spika**, katika mwaka 2012/2013, Idara ya Utumishi na Uendeshaji imejipangia kutekeleza malengo yafuatayo:
- i. Kuimarisha uwezo wa kazi za kuratibu masuala ya utumishi;

- ii. Kujenga mifumo ya kisasa na kuratibu usaidizi wake; na
 - iii. Kujenga uwezo wa kiutendaji.
- 25. Mhe. Spika**, ili Idara ya Utumishi na Uendeshaji iweze kutekeleza majukumu yake naomba Baraza lako tukufu liidhinishe jumla ya Shilingi 566,653,000.00 kwa kazi za kawaida.

MAHKAMA

- 26. Mhe. Spika**, jukumu kubwa la Mahkama ni utoaji wa haki ili kuhakikisha kila mtu anaishi kwa amani na utulivu chini ya misingi ya Utawala Bora. Katika mwaka 2011/2012, Mahkama imeendelea kutekeleza majukumu yake kama ifuatavyo:
- 27. Mhe. Spika**, katika kipindi cha Julai 2011 hadi Machi 2012, jumla ya kesi 5,477 zilifunguliwa katika Mahkama mbalimbali Unguja na Pemba ikiwa ni upungufu wa kesi 2,894 ukilinganisha na mwaka uliopita ambapo kesi 8,371 zilifunguliwa. Hali hii inaonesha ufanisi zaidi katika masuala yanayohusu jinai ikiwa ni pamoja na hatua ilizochukuliwa na Wizara yangu ya kuwasisitiza Jeshi la Polisi kuifanyia kazi dhana ya kukamilisha upelelezi kabla ya kufungua kesi.
- 28. Mhe. Spika**, kati ya kesi 5,477 zilizofunguliwa, 1,308 ni za madai na 4,070 ni za jinai, ambapo kesi 2,604 (48%)

zimetolewa uamuzi. Picha hii inaonesha kuwa bado kuna kesi nyingi ambazo hazijatolewa uamuzi, na hivyo bado kuna mrundikano wa kesi (*angalia kiambatanisho 5a*). Wizara yangu imeliona hili na tumeshaanza kuchukua hatua mbalimbali ili kulisawazisha, ikiwa ni pamoja na mazungumzo ya kufikia maamuzi (pre-bargaining). Aidha, wizara imeimarisha jopo la kuharakisha kesi na imeweka utaratibu wa kuhakikisha kuwa wanafunzi wa Chuo Cha Mafunzo wanaotaka kukata rufaa wanaharakishiwa mafaili yao.

- 29. Mhe. Spika**, kwa mara ya kwanza Mahkama, imeadhimisha siku ya Sheria Zanzibar. Madhumuni makubwa ya maadhimisho hayo ni kuashiria kuanza kwa mwaka mpya wa Mahkama baada ya kumaliza mapumziko ya mwisho wa mwaka. Siku hii itakuwa ikiadhimishwa kila mwaka, ili kutoa fursa kwa Majaji, Mahakimu, Makadhi, Wanasheria na Watendaji wengine wa Mahkama kujua matatizo na mafanikio yaliyopatikana kwa mwaka uliopita. Hii inatupa fursa ya kuona wapi tujirekebishe kwa ajili ya utekelezaji mzuri zaidi wa malengo yetu.
- 30. Mhe. Spika**, Wizara yangu inafahamu sana kuwa utendaji wa baadhi ya wafanyakazi wakiwemo makarani na mahakimu hauridhishi. Rushwa, uamuzi

wa kesi hasa za madawa ya kulevya, kesi za ubakaji na mashauri yanayohusu ardhi, ni miongoni mwa mambo yanayolalamikiwa sana na wananchi. Matatizo haya, Mheshimiwa Spika, hata mimi yananikera sana na hivi sasa tumeshaanza kuyachukulia hatua. Zaidi mtizamo wetu sasa ni kuwa na kesi za vipindi (session cases) ili kuharakisha kesi hizi za madawa ya kulevya na ubakaji. Hivi sasa tumeshaanza matayarisho ya kukamilisha lengo hilo na ni matumaini yangu kuwa tatizo hili Inshaallah litamalizika au angalau kupungua sana.

- 31. Mhe. Spika,** kufuatia kupitishwa kwa Sheria mpya ya Utumishi ya 2011, mnamo tarehe 31 January, 2012 Mhe. Jaji Mkuu wa Zanzibar aliizindua Tume ya Utumishi wa Mahkama. Tume hiyo, pamoja na mambo mengine, itakuwa na kazi ya kupendekeza watu wenye sifa za kushika nafasi za ujaji, uhakimu, ukadhi na nyenginezo. Pia, Tume hiyo itakuwa na kazi za kuwachukulia hatua za kinidhamu maafisa na watendaji wa Mahkama watakapokiuka maadili ya kazi zao.
- 32. Mhe Spika,** Mnamo Machi 2012 Mheshimiwa Jaji Mkuu pamoja na watendaji wengine wa Mahkama walifanya ziara katika Vyuo vya Mafunzo Unguja. Ziara hiyo ilimwezesha Jaji Mkuu kufahamu kwa kina matatizo yanayowakabili wanafunzi na mahabusu

yakiwemo masuala ya mrundikano, ucheleweshaji wa maamuzi pamoja na upatikanaji wa nakala za hukumu. Baada ya ziara hiyo, Mahkama imeanza kuyachukulia hatua matatizo hayo. Aidha, katika azma yake ya kuona wananchi wanakuwa karibu na Mahkama kupata huduma za kisheria, Mahkama ya Mwanzo ya Dunga inategemewa kuanza kazi zake mwezi Julai 2012, kwa ajili ya kuhudumia wananchi wa Wilaya ya Kati.

- 33. Mhe. Spika**, jengo la Mahkama Kuu Vuga limefanyiwa matengenezo makubwa ya ndani na hivi sasa yameshakamilika. Katika mwaka wa fedha 2012/2013 sehemu ya nje ya jengo hilo nayo itafanyiwa matengenezo. Jengo la Mahkama ya Mwanzo Chwaka limefanyiwa matengenezo madogo madogo na matengenezo ya jengo la zamani la Mahkama Mwera yamekamilika. Matengenezo ya Jengo la Mahkama Kuu Chake Chake na Mahkama ya Kadhi wa Wilaya Mwanakwerekwe yanaendelea.
- 34. Mhe. Spika**, katika kuimarisha Mahkama ya Kadhi, Makadhi saba (7) wa Wilaya waliteuliwa kujaza nafasi za Makadhi zilizo wazi ili kuongeza ufanisi. Vile vile, Kadhi wa Rufaa Pemba ameteuliwa. Aidha, Mahkama kwa ushirikiano mkubwa na Wizara ya Ustawi wa Jamii, Maendeleo ya Vijana, Wanawake na Watoto

imekamilisha kazi ya kuifanyia mapitio na kuandaa rasimu ya Sheria ya Mahkama ya Kadhi nam. 3/1985. Kazi ya kuanzisha Ripoti za Sheria (Law Reports) imeanza kwa kukusanya maamuzi ya kesi mbalimbali na kuwekwa pamoja. Hivi karibuni tunatarajia kuteua Kamati kwa ajili ya kuandaa vitabu hivyo.

- 35. Mhe. Spika,** Wizara imeweka utaratibu wa kuhakikisha kuwa Majaji wawili wa Mahkama Kuu wanakuweko Pemba kila mwezi. Utaratibu huu umeondoa mrundikano wa kesi za Mahkama Kuu. Hata mambo ya utawala yanayohitaji maamuzi ya Jaji Mkuu nayo yamepungua sana kufuatia utaratibu wa Jaji Mkuu kwenda Pemba kila mwezi na kuondoa ulazima wa mafaili ya Pemba kuletwa Unguja.
- 36. Mhe. Spika,** matayarisho ya kuwa na Mahkama inayoshughulikia kesi za biashara yanaendelea vyema. Rasimu ya awali ya sheria inayotoa mamlaka kwa Mahkama hiyo imeshajadiliwa na Kamati ya Uongozi ya Wizara na hivi sasa ipo tayari kwa hatua zinazofuata. Sambamba na hilo, hatua za matengenezo ya jengo litakalotumika kama Mahkama ya Biashara zinaendelea vizuri. Mkandarasi wa kulifanyia matengenezo jengo hilo ameshapatikana. Hata hivyo, imebidi matengenezo hayo yachelewe baada ya

kukosa msaada wa fedha kupitia mradi wa BEST¹, ambao ulikuwa usaidie shughuli hiyo, kutokana na mradi huo kusitisha shughuli zake. Matengenezo hayo sasa yatafanywa na Serikali katika bajeti ya mwaka wa 2012/2013.

- 37. Mhe. Spika**, Mahkama imo katika utaratibu wa kutayarisha Mahkama maalum ya Watoto itakayokuwepo katika jengo la Mahkama Kuu. Katika kujiandaa na suala hilo, Mahkama imepeleka baadhi ya watendaji wake Dar es salaam katika Mahkama ya Watoto Kisutu, kwa ajili ya kujifunza. Kupitia msaada wa Shirika la Kusaidia Watoto (*Save the Children*), Mahkama inategemea kupata vifaa kwa ajili ya matumizi ya Mahkama hiyo ya Watoto. Haya yote ni katika kufanikisha utekelezaji wa Sheria ya Mtoto, Sheria nam. 6/2011’.
- 38. Mhe. Spika**, katika mwaka wa fedha 2011/2012, Mahkama iliidhinishiwa jumla ya Shilingi 1,324,000,000.00 kwa kazi za kawaida. Shilingi 1,689,696,480.00 ziliidhinishwa kwa kazi za Maendeleo ambapo Mchango wa Serikali ulikuwa Shilingi 300,000,00.00 na Washirika wa Maendeleo waliahidi

¹ *Business Environment Strengthening of Tanzania*

kuchangia Shilingi 1,389,696,480.00. Vile vile, jumla ya Shilingi 48,000,000.00 zilikadiriwa kukusanywa ili kuchangia mapato ya Serikali. Hadi kufikia mwezi wa Machi, 2012 fedha zilizopatikana kwa kazi za kawaida ni Shilingi 1,780,138,219.00 ambapo Shilingi 1,333,527,219.00 zilitumika kwa mishahara, Shilingi 444,611,000.00 zilitumika kwa stahiki nyingine za watumishi na Shilingi 507,175,000.00 (97%) zilitumika kwa matumizi mengineyo. Kwa upande wa kazi za maendeleo, Shilingi 280,000,000.00 (93%) zilipatikana kutoka serikalini na Shilingi 66,148,000.00 (5%) zilitoka kwa Washirika wa Maendeleo (*kiambatanisho nam. 1 kinahusika*).

39. Mhe. Spika, katika mwaka 2012/2013 Mahkama imepanga kutekeleza malengo yafuatayo:

- i. Kumalizia matengenezo ya jengo la Mahkama Kuu Vuga na kuanza matayarisho ya matengenezo ya majengo mengine ya Mahkama;
- ii. Kuendelea na hatua za kuanzisha Mahkama ya Biashara;
- iii. Kukuza upatikanaji wa haki pamoja na kutoa uelewa kwa Jamii kuhusu Mahkama na Kazi zake; na
- iv. Kujenga Mazingira bora ya utendaji kazi.

40. Mhe. Spika, ili Mahkama iweze kutekeleza malengo iliyojipangia kwa mwaka 2012/2013, naliomba Baraza lako tukufu liidhinishhe jumla ya Shilingi 3,145,000,000.00. Kati ya fedha hizo, Shilingi 2,352,000,000.00 ni kwa ajili ya malipo ya mishahara na stahiki za watumishi, na Shilingi 793,000,000.00 kwa matumizi ya mengineyo. Vile vile, naomba kuidhinishiwa jumla ya Shilingi 600,000,000.00, kwa ajili ya kazi za maendeleo. Aidha, Mahkama inakusudia kuchangia katika Mfuko Mkuu wa Serikali mapato ya Shilingi 72,000,000.00.

AFISI YA MWANASHERIA MKUU WA SERIKALI

41. Mhe. Spika, Afisi ya Mwanasheria Mkuu ndio mshauri mkuu wa serikali kwa mambo ya kisheria. Katika kutekeleza jukumu hilo Afisi hiyo inafanya shughuli mbalimbali za kisheria. Miongoni mwa kazi hizo ni pamoja na kutoa ushauri wa kisheria kwa taasisi mbalimbali za Serikali, uandishi wa Miswada, kusimamia kesi na mashauri ya madai kwa niaba ya Serikali, kuandaa hati na nyaraka mbalimbali za kisheria na kufanya mambo mengine ya kisheria kwa niaba ya Serikali. Katika mwaka wa fedha wa 2011/2012, Afisi imeendelea kutekeleza majukumu yake kama ifuatavyo:

- 42. Mhe. Spika,** Afisi ya Mwanasheria Mkuu imeendelea kutekeleza shughuli za kawaida, ambapo miswada 11 imetayarishwa. Katika kipindi hicho, Afisi imesimamia jumla ya kesi 59 za madai ambapo kesi tatu kati ya hizo ni mpya na 56 ni kesi za zamani. Afisi imeweza pia kuwapeleka wafanyakazi wake katika mafunzo ya muda mrefu na mfupi ndani na nje ya nchi. Kwa upande wa kuimarisha nyenzo, Afisi ilifanikiwa kuweka mtandao maalum wa internet (dedicated bandwidth) na mtandao wa ndani ya Afisi (*local area network-LAN*).
- 43. Mhe. Spika,** mbali ya kazi za kawaida, katika mwaka uliopita wa fedha, Afisi imechukua hatua kadhaa za kutekeleza malengo iliyojiwekea. Lengo kubwa la Afisi ndani ya miaka minne ijayo, ni kuiwezesha Serikali na taasisi zake zote kupata ushauri na huduma za kisheria zilizo bora na zinazoendana na mazingira ya sasa. Miongoni mwa huduma hizo ni pamoja na huduma za uandishi wa sheria na hati mbalimbali, uwakilishi mzuri mahkamani na ushauri, na utayarishaji na usimamizi bora wa mikataba ya Serikali.
- 44. Mhe. Spika,** katika kufikia azma iliyotajwa hapo juu, Afisi imeandaa rasimu ya Sheria ya Mwanasheria Mkuu ikishirikiana na wadau wa sheria kutoka sehemu mbalimbali. Mazingatio ya sheria hiyo ni pamoja na

uanzishwaji wa Vitengo mbalimbali badala ya mfumo wa sasa wa Afisi kutokuwa na mgawanyo wa wazi wa majukumu. Katika kusawazisha kasoro hiyo, Vitengo sita vitaanzishwa. Miongoni mwa Vitengo vitavyoanzishwa ni Kitengo cha Usimamizi wa Mikataba ya Serikali. Vitengo vyengine ni pamoja na Kitengo cha Uandishi wa Sheria (Drafting), Kitengo cha Usimamizi wa Madai (Litigation), Kitengo cha Huduma za Sheria za Kimataifa na Kitengo cha Utawala. Afisi tayari imeomba idhini katika Wizara ya Utumishi wa Umma ya kukubaliwa muundo mpya wa Afisi na mahitaji yake ya watumishi.

- 45. Mhe. Spika,** katika kuimarisha ufanisi huo wa huduma za Sheria kwa Serikali, Afisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali inakusudia kuwaunganisha wanasheria wote walioko Serikalini kuwa chini yake. Aidha, wanasheria hao watawekwa, kwa mujibu wa sheria hiyo, katika makundi tofauti ya kiutumishi kuanzia Afisa wa Sheria hadi wanasheria wa Serikali wa ngazi mbalimbali. Mfumo huu utawasaidia wanasheria wa Serikali kuwa na viwango vinavyofanana vya uelewa wa mambo mbalimbali ya taaluma ya sheria. Aidha, maslahi yataandaliwa kwa kuzingatia muundo wa Utumishi wa Wanasheria wa Serikali ili kuleta uwiano kulingana na sifa na nafasi zao.

- 46. Mhe. Spika,** ujenzi wa jengo jipya la afisi umeendelea vizuri. Jengo hilo litakapokamilika litaiwezesha Afisi kuwa na nafasi ya kutosha kwa shughuli zake zote ikiwemo maktaba ya kisasa na ukumbi wa mafunzo ya ndani kwa njia ya teknolojia ya kisasa (multi-media platform). Ujenzi umekamilika kwa hatua ya kunyanyua kuta na mwelekeo ni kuanza kazi ya kuezeka. Matarajio ni kukamilisha ujenzi katika mwaka wa fedha 2012/2013.
- 47. Mhe. Spika,** kwa upande wa kazi ya kuziweka pamoja Sheria za Zanzibar (consolidation) kuanzia mwaka 1959 hadi 2010, rasimu ya mwanzo kwa mwaka 1980 hadi 2010 imekamilika na inafanyiwa mapitio. Hatua ya pili ambayo itajumuisha kuziweka pamoja sheria zilizobaki na kuzichapisha inatarajiwa kukamilika katika mwaka huu wa fedha. Kazi hiyo itapokamilika itaiwezesha Zanzibar kuwa na toleo jipya la pamoja la sheria zote jambo ambalo kwa mara ya mwisho lilifanyika mwaka 1958.
- 48. Mhe. Spika,** kwa mwaka wa fedha 2011/2012, Afisi ya Mwanasheria Mkuu iliidhinishiwa jumla ya Shilingi 612,077,000.00 zikiwemo Shilingi 137,216,000.00 za mishahara na stahiki za watumishi, na Shilingi 474,861,000.00 kwa matumizi mengineyo. Jumla ya fedha zilizopatikana kufikia Machi 2012 ni Shilingi

508,350,773.00. Kati ya fedha hizo, Shilingi 137,224,773.00 (100%) ni kwa malipo ya mishahara na stahiki za watumishi na Shilingi 371,126,000.00 (78%) kwa matumizi mengineyo. Aidha, Jumla ya Shilingi 1,576,329,000.00 ziliidhinishwa kutoka kwa Washirika wa Maendeleo. Katika fedha za maendeleo zilizopatikana, Shilingi 212,412,000.00 zilitoka katika Mfuko Mkuu wa Serikali kuchangia ujenzi wa Jengo la Afisi ya Mwanasheria Mkuu (*kiambatanisho nam. 1 kinahusika*).

49. Mhe. Spika, katika mwaka 2012/2013, Afisi ya Mwanasheria Mkuu imedhamiria kutekeleza malengo yafuatayo:

- i. Kumalizia ujenzi wa jengo la Makao Makuu ya Afisi;
- ii. Kuendeleza kazi ya kuziweka pamoja (Consolidation) na Kuzichapisha Sheria za Zanzibar za 1959 hadi 2010;
- iii. Kukamilisha Sheria ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali na kutekeleza;
- iv. Kuandaa Miswaada ya Sheria mbalimbali ili kuondokana na matumizi ya Sheria za zamani za Kiingereza;

- v. Kuimarisha uwezo wa Watendaji hasa Wanasheria wa Serikali kwa kuwapatia mafunzo ya Sheria; na
 - vi. Kuimarisha viwango vya uandaji wa Miswada na Matangazo ya kisheria.
- 50. Mhe. Spika,** ili kuiwezesha Afisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali itekeleze majukumu yake ipasavyo kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2012/2013, naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya Shilingi 802,000,000.00 kwa matumizi ya kazi za kawaida na Shilingi 1,800,000,000.00 kwa kazi za maendeleo.

TUME YA KUREKEBISHA SHERIA

- 51. Mhe. Spika,** Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi amewateua Makamishna watano wa Tume ya Kurekebisha Sheria, na sasa Tume imeanza kutekeleza majukumu yake. Miongoni mwa majukumu hayo ni kufanya mapitio ya Sheria za Zanzibar na kupendekeza marekebisho ya sheria hizo ili kuzifanya ziendane na wakati na mabadiliko ya sasa kisiasa, kijamii, na kiuchumi. Vile vile, Tume ina jukumu la kupendekeza njia mpya za utekelezaji wa sheria, na kufanya tafiti mbalimbali kwa lengo la kuimarisha mfumo wa Sheria Zanzibar.

- 52. Mhe. Spika,** katika kipindi cha 2011/2012, Tume imefanikiwa kupata juzuu (*volume*) zote sita za ‘*Zanzibar Decrees*’, na vifaa mbalimbali vya kufanyia kazi. Mfumo wa mawasiliano umeimarishwa na muundo imara wa utendaji kazi unaendelea kujengwa. Katika kuimarisha muundo huo, Tume imetayarisha Mpango Mkakati na rasimu ya awali ya Mkakati huo imekamilika.
- 53. Mhe. Spika,** kwa sasa Tume inaendelea kuratibu mapitio ya Sheria kupitia Wizara, Idara na Taasisi za Serikali na kujenga mfumo wa Usimamizi na Tathmini. Tayari Tume imewasiliana na Wizara zote za Serikali ili kujua Sheria zinazotaka kufanyiwa marekibisho na imeanza kazi ya kupitia baadhi ya sheria hizo. Katika mwaka 2011/2012, Tume imezipitia na kupendekeza marekebisho Sheria ya Tume ya Kurekebisha Sheria 16/1986 na Sheria ya Ushahidi Sura ya 5/1917. Vile vile, Tume imeanza kuifanyia utafiti Sheria ya Watu Wenye Ulemavu Nam. 9/2006. Hata hivyo, mapitio ya sheria hiyo yamesita kutokana na kazi inayoendelea ya marekebisho ya Sera ya Watu wenye Ulemavu.
- 54. Mhe. Spika,** katika kujiimarisha kiutendaji, Tume imekuwa na uhusiano wa karibu na Tume ya Kurekebisha Sheria ya Tanzania Bara, Uganda na Uingereza. Watendaji wa Tume wamejifunza kutokana

na uzoefu wa utendaji kazi wa Tume za nchi hizo katika sa kazi zahughuli za utafiti na mapitio ya sheria, pamoja na kupatiwa vitabu vya Sheria ambavyo vinaweza kusaidia kazi za utafiti.

- 55. Mhe. Spika**, katika mwaka wa fedha 2012/2013, Tume imepanga kuongeza wafanyakazi wa kada tofauti za kiutawala akiwemo Afisa Mipango, Afisa Utumishi na Afisa Manunuzi, kuimarisha vitendea kazi na kuimarisha uwezo na taaluma za watendaji ili kuwajengea mazingira bora na kuleta ufanisi wa kazi. Katika kutimiza azma hiyo, wafanyakazi wa Tume wamepatiwa mafunzo juu ya kanuni za utumishi na udhibiti wa mahesabu.
- 56. Mhe. Spika**, katika mwaka wa fedha 2011/2012, Tume ya Kurekebisha Sheria iliidhinishiwa jumla ya Shilingi 174,914,000.00. Kati ya fedha hizo, Shilingi 59,457,000.00 ni kwa ajili ya mishahara na stahiki za watumishi, na Shilingi 115,457,000.00 kwa matumizi mengineyo. Hadi kufikia Machi 2011, fedha zilizopatikana ni Shilingi 162,128,363.00. Kati ya fedha hizo, Shilingi 46,671,363.00 (78%) ni kwa ajili ya mishahara na stahiki za watumishi, na Shilingi 115,457,000.00 (100%) kwa matumizi mengineyo (*kiambatanisho nam. 1 kinahusika*).

57. Mhe. Spika, katika mwaka 2012/2013, Tume ya Kurekebisha Sheria imedhamiria kutekeleza malengo yafuatayo:

- i. Kuendelea kuimarisha zaidi Afisi ya Tume na watendaji wake ili iwe na hadhi kama zilivyo Tume za aina hii katika nchi nyengine;
- ii. Kufanya tafiti kwa lengo la kugundua kasoro kwenye sheria mbalimbali;
- iii. Kufanya usambazaji wa habari zinazohusiana na matumizi ya Sheria za Zanzibar; na
- iv. Kuendeleza mashirikiano na Taasisi zenye majukumu sawa na Tume hii.

58. Mhe. Spika, ili kuiwezesha Tume ya Kurekebisha Sheria itekeleze majukumu yake ipasavyo kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2012/2013, naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya Shilingi 271,000,000.00 kwa kazi za kawaida na Shilingi 145,000,000.00 kwa kazi za maendeleo.

AFISI YA MKURUGENZI WA MASHTAKA

59. Mhe. Spika, Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka ina dhima ya kusimamia uendeshaji wa mashtaka na kukuza upatikanaji wa haki za jinai na kuzingatia utawala wa sheria. Kifungu cha 56A cha Katiba ya

Zanzibar ya mwaka 1984 na Sheria Namba 2/2010 ya Uanzishwaji wa Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka zinatoa majukumu ya Afisi hii. Hadi sasa Afisi ina vituo vya kazi tisa vyenye jumla ya wafanyakazi 82, ambao inawaendeleza kwa kuwapatia mafunzo katika fani mbalimbali zinazohusiana na shughuli zao (*viambatanisho nam. 5c & 9b vinahusika*).

60. **Mhe. Spika**, hali halisi ya utekelezaji wa kazi za kawaida ndani ya mwaka wa fedha 2011/2012 imekuwa ya mafanikio kutokana na kukua kwa shughuli za Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka. Afisi imeendelea kusimamia na kufungua kesi katika hali ya ufanisi, pamoja na kutoa ushauri kwa Jeshi la Polisi na kwa raia wanaofika afisini. Hadi kufikia Machi 2012, jumla ya kesi 891 zimefunguliwa, majalada 70 yamepokelewa na raia wasiopungua 180 wamefika afisini kwa ushauri. Pia, Afisi imeendelea kutoa makala za Jarida la SHAHIDI ili kuelimisha jamii juu ya misingi ya haki za jinai.
61. **Mhe. Spika**, Afisi imefanya vikao mbalimbali na tafiti katika kuandaa mazingira sahihi ya utendaji kazi. Maandalizi ya uendeshaji mashtaka kiraia kwa Mahkama za Wilaya zilizobaki yamekamiliwa kwa asilimia 85. Hata hivyo, Afisi inakabiliwa na changamoto ya Idadi ndogo ya wanasheria, ambapo

hadi sasa, pamoja na kupata ruhusa ya kuajiri wanasheria watano, bado wanasheria watano zaidi wanahitajika.

62. **Mhe. Spika**, Afisi imeimarisha na kuendeleza mifumo ya utendaji kazi, ikiwa ni pamoja na kuzindua miongozo ya upatikanaji wa ushahidi wa kitaalamu katika fani ya utibabu (*Standard Operating Procedures for Forensic Medical Practitioners – SOP*). Hali kadhalika, Afisi imeimarisha huduma kwa kufanya manunuzi na matengenezo ya vifaa, kulipia gharama za mawasiliano na uendeshaji kazi na kufanya mikutano ya wadau ya kila mwezi katika kuratibu kazi za uendeshaji mashtaka.
63. **Mhe. Spika**, Afisi imezifanyia matengenezo afisi ndogo za waendesha mashtaka Mkoani, Konde, Wete na Mwera. Vile vile, nyumba ya kuishi Chake Chake imekwisha ezekwa na ujenzi unatarajiwa kukamilika katika mwaka wa fedha 2012/2013. Matayarisho ya ujenzi wa Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka Pemba yamefikia hatua ya kumtafuta mjenzi. Kwa upande mwingine, ujenzi wa Afisi ndogo ya waendesha mashtaka katika Mahkama ya Chake Chake haukuweza kufanyika kutokana na uchache wa fedha.
64. **Mhe. Spika**, napenda kulifahamisha Baraza lako tukufu kuwa Kituo cha Mafunzo na Utafiti wa Sheria

kimekwishaanza kazi rasmi. Hivi sasa kituo kimeshapata uongozi wa juu, akiwemo Mkuu wa Kituo. Mpango mkakati wa miaka mitano umetayarishwa na kuanza kutumika. Kituo kimeendesha mafunzo ya uandishi wa kisheria na kundi la kwanza lilikuwa na wanafunzi 18 ambao ni wanasheria kutoka Wizara, Taasisi na Mashirika mbalimbali.

- 65. Mhe. Spika,** katika mwaka wa fedha 2011/2012, Afisi ya Mkurugenzi wa Mashataka iliidhinishiwa jumla ya Shilingi 724,000,000.00 kwa kazi za kawaida na Shilingi 534,000,000.00 kwa kazi za maendeleo, pamoja na ruzuku ya Shilingi 50,000,000.00. Hadi kufikia mwezi wa Machi 2012, fedha zilizopatikana kwa kazi za kawaida ni Shilingi 619,050,025.00. Shilingi 297,153,025.00 zimetumika kwa mishahara na stahiki za watumishi na Shilingi 321,897,000.00 (80%) zimetumika kwa matumizi mengineyo. Kwa upande wa kazi za Maendeleo, Shilingi 200,000,000.00 (80%) zilipatikana kutoka serikalini na Shilingi 95,580,585.00 (34%) zilitoka kwa Washirika wa Maendeleo. Ruzuku iliyopatikana ni Shilingi 43,800,000.00 (88%).
- 66. Mhe. Spika,** Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka imejiwekea malengo yafuatayo kwa mwaka wa fedha 2012/2013;

- i. Kukuza uwezo wa Afisi kwa kuimarisha rasilimali watu, miundombinu na upatikanaji wa vitendea kazi;
 - ii. Kuimarisha na kuendeleza kazi za Uendeshaji wa Mashtaka; na
 - iii. Kukamilisha kazi za Uendeshaji wa Mashtaka kiraia katika wilaya zilizobaki.
- 67. Mhe. Spika**, ili Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka iweze kufanikisha utekelezaji wa majukumu na malengo yake kwa mwaka wa fedha 2012/2013, naliomba Baraza lako tukufu kuidhinisha jumla ya Shilingi 879,000,000.00 kwa matumizi ya kazi za kawaida, Shilingi 250,000,000.00 kwa kazi za maendeleo, na ruzuku ya Shilingi 100,000,000.00 kwa ajili ya Kituo cha Mafunzo na Utafiti wa Sheria.

AFISI YA MUFTI WA ZANZIBAR

- 68. Mhe. Spika**, Afisi ya Mufti wa Zanzibar ina jukumu kubwa la kutoa miongozo na kutatua migogoro mbalimbali ya kidini Zanzibar. Katika mwaka wa fedha wa 2011/2012, Afisi imeendelea kutekeleza majukumu yake kama ifuatavyo:
- 69. Mhe. Spika**, Afisi ya Mufti imeendelea kuimarisha uratibu wa taasisi za kidini, kutembelea baadhi ya

Misikiti na Madrasa, pamoja na kuimarisha uendeshaji bora wa Madrasa Unguja na Pemba, ambapo Madrasa 2,000 zimetambuliwa. Aidha, Afisi imefanya kazi ya kuzitambua taasisi za kidini 73 zilizopata usajili kwa Mrajis Mkuu wa Serikali, na baadaye kufanya nazo mikutano kwa lengo la kuzikumbusha wajibu wao. Vile vile, Afisi imeendelea na utaratibu wake wa kupokea na kujibu maswali ya kidini, pamoja na kutatua migogoro ya kidini iliyowasilishwa kwenye Afisi hiyo.

- 70. Mhe. Spika,** Baraza la Ulamaa ambalo limeundwa chini ya Kifungu cha 15(1) cha Sheria ya Mufti ambacho kinaanzisha kuwepo kwa Kanuni za Baraza la Ulamaa ni kiungo muhimu katika masuala yanayohusu dini yetu ya kiislamu. Katika kipindi cha 2011/2012, vikao viwili vya Maulamaa vilifanyika kwa lengo la kujadili masuala mbalimbali.
- 71. Mhe. Spika,** katika juhudi za kuendeleza dini ya kiislamu, Afisi imerekebisha Kanuni za Baraza la Ulamaa ambazo tayari zimeshatiwa saina na zimeshapelekwa kuchapishwa. Kwa kutumia Kanuni hizo mpya, Maulamaa hao wamekwisha kutangazwa rasmi. Baraza hilo litaanza kazi rasmi kuanzi mwaka wa fedha 2012/2013. Mheshimiwa Spika, nina furaha kulieleza Baraza lako tukufu kwamba Afisi ya Mufti Pemba imepatiwa kifungu chake cha fedha (Sub Vote),

ili kuimarisha utendaji wa kazi wa Afisi hiyo. Afisi ya Mufti Pemba inaongozwa na Naibu Mufti na ni matumaini yetu kuwa shughuli nyingi zinazofanywa Unguja, sasa zitafanyika pia Pemba kwa ufanisi mkubwa. Vile vile, Naibu Mufti alihudhuria Mkutano wa Umoja wa Waislamu wa Afrika ya Mashariki (UWAM) uliofanyika Lamu Kenya, kwa lengo la kuimarisha mashirikiano na kubadilishana taarifa mbalimbali zikiwemo za kuandama kwa mwezi mtukufu wa Ramadhan.

72. Mhe. Spika, Afisi imesimamia warsha ya siku moja juu ya amani na utulivu Zanzibar iliyohudhuriwa na wafuasi wa vyama mbalimbali vya siasa, madhehebu ya dini mbalimbali, vyombo vya habari, na vyombo vya ulinzi. kwa upande mwingine, Wizara yangu ilichukua jitihada ya kuwaita vikundi vya kidini katika vikao ili kuwataka kuepukana na vurugu na fujo nchini mwetu. Baada ya kuona kuwa bado vikundi hivyo havihubiri dini ambayo ndio lengo walilojisajilia, wizara yangu ilitoa barua ya onyo. Ni matumaini yangu kwamba barua hiyo iliwatanabahisha na kwa kiwango kikubwa vikundi hivyo vitajirekebisha.

73. Mhe. Spika, katika kutekeleza majukumu yake Afisi ya Mufti Pemba imezitembelea madrasa na vyuo vya Qurani katika Wilaya zote za Pemba na kutoa

miongozo na ushauri katika kuendeleza elimu ya dini ya kiislamu. Aidha, mikutano minane inayohusu uhamasishaji na umuhimu wa utafiti katika dini ya Kiislamu imefanyika kwa lengo la kuisitiza umoja na kuondoa tofauti na mifarakano katika jamii. Afisi imeimarisha mawasiliano na taasisi za kidini ndani na nje ya nchi ambapo Masheikh kutoka nchi mbalimbali walitembelea Zanzibar.

74. Mhe. Spika, katika kipindi cha mwaka wa fedha 2011/2012, Afisi ya Mufti wa Zanzibar iliidhinishiwa jumla ya Shilingi 198,263,000.00. Kati ya fedha hizo, Shilingi 128,036,000.00 ni kwa ajili ya mishahara na stahiki za watumishi, na Shilingi 70,227,000.00 kwa matumizi mengineyo. Hadi kufikia Machi, 2011 fedha zilizopatikana ni Shilingi 133,348,574.00. Kati ya fedha hizo, Shilingi 96,906,308.00 (76%) ni kwa malipo ya mishahara na stahiki za watumishi, na Shilingi 36,442,266.00 (52%) kwa matumizi mengineyo (*kiambatanisho nam. 1 kinahusika*).

75. Mhe. Spika, katika kipindi cha mwaka wa fedha 2012/2013, Afisi ya Mufti imejipangia kutekeleza malengo yafuatayo:-

- i. Kuendelea Kujenga mahusiano na taasisi za kidini pamoja na kuweka Mfumo wa usimamizi na tathmini Unguja na Pemba;

- ii. Kutayarisha na kuanza kutekeleza Mpango wa Kuimarisha Afisi ya Mufti kwa kuzingatia matokeo ya Utafiti wa vyombo vya dini;
 - iii. Kutekeleza Mpango wa Kudhibiti UKIMWI kwa njia za Kiislam; na
 - iv. Kuimarisha huduma za maktaba ya kiislam na kituo cha kuhifadhia kumbukumbu za maulamaa.
- 76. Mhe. Spika,** ili Afisi ya Mufti wa Zanzibar iweze kutekeleza kikamilifu malengo iliyojiwekea kwa mwaka ujao wa fedha 2012/2013, naliomba Baraza lako tukufu kuidhinisha jumla ya Shilingi 338,324,000.00 kwa kazi za kawaida.

AFISI YA MRAJIS MKUU WA SERIKALI

- 77. Mhe. Spika,** Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali inahusika na shughuli za usajili kwa mujibu wa Sheria zinazoongoza aina mbalimbali za usajili. Shughuli zinazosimamiwa na Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali ni pamoja na usajili wa taasisi za biashara, hati za mali za ubunifu, pamoja na usajili wa nyaraka mbalimbali zinazowahusu wananchi na wageni wanaofanya shughuli zao katika visiwa vya Zanzibar, zikiwemo za ndoa na talaka.

- 78. Mhe. Spika**, katika mwaka wa fedha wa 2011/2012, Afisi ya Mrajis wa Mkuu wa Serikali imeendelea kutekeleza kazi zake za kawaida. Hadi kufikia Machi 2011, jumla ya vizazi 36,123 vimesajiliwa; wanaume 20,711 na wanawake 15,412. Kwa upande mwingine, jumla ya vifo 2,751 vimesajiliwa; wanaume 1,688 na wanawake 1,063(*angalia kiambatanisho nam. 7a*). Jumla ya ndoa 3,125 zilisajiliwa kupitia mashekh, lakini hakuna talaka zilizosajiliwa. Ndoa zilizosajiliwa mahakamani ni 125 na talaka 375. Natoa wito kupitia Baraza lako tukufu kuwahimiza wananchi kufanya usajili kwa wakati muafaka.
- 79. Mhe. Spika**, Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali imesajili kampuni 139, majina ya biashara 271, alama za biashara 180, na Jumuiya za Kiraia 71. Vile vile, Afisi ya Mrajis ilisajili jumla ya nyaraka 738 za dhamana za Benki (A1), mauziano na urithi (A2), nyaraka za wakfu, hiba, kodi, kiapo na mikataba ya uhaulishaji wa vyombo vya moto (A3) na waraka wa kufuta dhamana za Benki (A4).
- 80. Mhe. Spika**, katika kipindi cha mwaka 2011/2012, Afisi imeendelea na kazi za kuandaa mfumo mpya wa uimarishaji wa Usajili wa Vizazi, Vifo, Ndoa na Talaka pamoja na upatikanaji wa takwimu zake. Mradi huu umekusudia kufanya Mageuzi makubwa

yatakayopelekea kufanya usajili kwa kompyuta. Mabadiliko haya yatarahisisha, siyo tu upatikanaji wa vyeti, bali pia taarifa za kitakwimu ambazo ni muhimu sana kwa Maendeleo ya taifa letu.

- 81. Mhe. Spika**, sambamba na kuajiri wataalamu kutengeneza mfumo mpya wa Usajili Vizazi, Vifo, Ndoa na Talaka, rasimu ya sheria imetayarishwa. Vile vile, vikao vya wadau juu ya matumizi ya nambari ya utambulisho wa mtu (Personal Identification Number - PIN) vilifanyika. Namba hii ya utambulisho itasaidia kuwatambua watu kirahisi. Wadau walioshiriki vikao hivyo ni pamoja na Wizara ya Elimu, Bodi ya Mapato Zanzibar, Tume ya Uchaguzi Zanzibar, Uhamiaji, Mamlaka ya Mapato Tanzania, Mfuko wa Hifadhi ya Jamii na Afisi ya Vitambulisho vya Mzanzibari Mkaazi.
- 82. Mhe. Spika**, kazi ya kuratibu mageuzi ya mfumo wa utoaji wa leseni za biashara inaendelea. Kwa sasa mtaalamu anaefanya kazi hiyo tayari amekabidhi ripoti ya awamu ya tatu pamoja na rasimu ya sheria. Tayari Wizara imeanza kuifanyia kazi ripoti hiyo pamoja na rasimu ya sheria, na lengo letu ni kukamilisha shughuli hiyo katika mwaka huu wa fedha.
- 83. Mhe. Spika**, miswada ya sheria ya Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali na ule wa Usajili wa Taasisi za Biashara tayari imekamilika na inatarajiwa kusomwa kwa mara

ya kwanza katika baraza lako tukufu. Rasimu za Miswada ya Sheria za Kampuni na Ufilisi tayari zimeshapitiwa na Kamati ya Uongozi ya Wizara. Rasimu hizo zimezingatia mapendekezo ya wadau, mahitaji ya wakati huu na uzoefu wa kimataifa ili kuhakikisha mafanikio ya utekelezaji wake.

- 84. Mhe. Spika**, katika kuimarisha Usimamizi na Usajili wa Tasia ya Mali za ubunifu, Afisi kwa kushirikiana na Shirika la Umoja wa Mataifa la kusimamia Mali Bunifu Duniani (WIPO) imefanikiwa kuurekebisha na kuimarisha mfumo wa usajili wa hati za mali za ubunifu (Industrial Property Automation System - IPAS) kwa kuweka toleo jipya la mfumo huo. Mfumo wa awali ulisita kufanya kazi kutokana na matatizo mbalimbali yakiwemo ya uchakavu wa vifaa.
- 85. Mhe. Spika**, katika kipindi cha mwaka wa fedha 2011/2012, Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali iliidhinishiwa jumla ya Shilingi 336,281,000.00. Kati ya fedha hizo, Shilingi 149,344,000.00 zilitengwa kwa ajili ya kulipia mishahara na stahiki za watumishi na Shilingi 186,937,000.00 kwa ajili ya matumizi mengineyo. Hadi kufikia mwezi wa Machi, 2011 fedha zilizopatikana ni Shilingi 275,488,464.00. Kati ya hizo, Shilingi 160,721,510.00 (108%) kwa ajili ya mishahara na stahiki za watumishi na Shilingi 114,761,954.00 (61%)

kwa matumizi mengineyo. Aidha, Shilingi 2,504,337,000.00 ziliidhinishwa kwa ajili ya shughuli za Maendeleo, zikiwemo Shilingi 90,000,000.00 kutoka Serikalini na Shilingi 2,078,056,000.00 kutoka kwa washirika wa maendeleo. Fedha zilizopatikana ni Shilingi 30,000,000.00 kutoka serikalini. Katika mwaka wa fedha 2011/2012, Afisi ilikadiria kukusanya Shilingi 263,415,000.00. Hadi kufikia Machi 2011, Shilingi 146,255,974.00 (55%) zilikusanywa (*viambatanisho vya 1, 3&7c vinahusika*).

86. Mhe. Spika, katika mwaka wa fedha 2012/2013, Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali imedhamiria kutekeleza malengo yafuatayo:-

- i. Kukamilisha marekebisho ya mifumo ya usajili na sheria zinazoongoza usajili ikiwa ni pamoja na kuimarisha usimamizi wa tasnia ya mali za ubunifu; na
- ii. Kuendeleza na kuimarisha Afisi kiutendaji na kuelimisha jamii juu ya shughuli mbalimbali za Afisi ya Mrajis Mkuu.

87. Mhe. Spika, ili kuiwezesha Afisi itekeleze majukumu yake ipasavyo kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2012/2013, naliomba Baraza lako tukufu kuidhinisha jumla ya Shilingi 265,673,000.00 kwa kazi za kawaida na Shilingi 100,000,000.00 kwa kazi za maendeleo.

Aidha, Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali inakadiria kukusanya na kuchangia katika Mfuko Mkuu wa Serikali jumla ya Shilingi 109, 855,000.00.

AFISI YA MRAJIS WA VIZAZI NA VIFO

- 88. Mhe. Spika**, Afisi hii ni mpya. Kabla ya kuanzishwa kwake usajili wa vizazi na vifo ulikuwa ukisimamiwa na Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali Zanzibar. Afisi hii imeanza kazi baada ya kuteuliwa Mrajis wa Vizazi na Vifo pamoja na Naibu wake. Afisi ya Mrajis wa Vizazi na Vifo Zanzibar kwa mujibu wa sheria ina majukumu mawili makuu. Kwanza kusajili Vizazi na Vifo na pili kutunza kumbukumbu zitokanazo na usajili huo. Mbali na majukumu hayo, Afisi ina jukumu la kuishauri serikali juu ya masuala yote yanayohusiana na usajili wa vizazi na vifo.
- 89. Mhe. Spika**, katika kipindi cha robo ya pili ya mwaka 2011/2012, Afisi ilikuwa na tatizo kubwa la upatikanaji wa vyeti vya kuzaliwa lililosababishwa na kukosekana kwa magamba ya kuchapishia vyeti hivyo. Ili kukabiliana na hali hiyo, Wizara ilichukua hatua za dharura kwa kununua magamba 20,000 ya kuchapishia vyeti na kufanyakazi muda wa ziada kwa lengo la kuondosha mrundikano uliokuwepo.

90. Mhe. Spika, ninayo furaha kuliarifu Baraza lako tukufu kuwa vyeti vilivyokuwa vimerundikana kusubiri hatua za ukamailishaji vyote vimetiwa saini na watu wengi wamepata vyeti vyao. Wizara iliweka mpango maalum wa kutoa vyeti hivyo siku za Jumamosi na Jumapili, na kuwaarifu wananchi juu ya utaratibu huo kupitia vyombo vya habari. Pamoja na hatua hiyo, bado kuna vyeti ambavyo wenyewe hawajafika kuvichukua. Kupitia Baraza lako tukufu nawaomba wananchi ambao bado hawajachukua vyeti vyao, wafike Afisi ya Mrajis wa Vizazi na Vifo, kwenye jengo la zamani la Benki ya Watu wa Zanzibar (PBZ), pamoja na afisi za wilaya Unguja na Pemba kwa kuchukua vyeti vyao wenyewe.

91. Mhe. Spika, hatua nyengine zilizochukuliwa kuondosha tatizo la upatikanaji wa vyeti ni kuanza kwa utekelezaji wa Mradi wa Kuimarisha Takwimu na Usajili wa Vizazi, Vifo, Ndoa, na Talaka. Mradi huu uliopata msaada kutoka shirika la UNFPA utanza na majaribio katika wilaya mbili za mkoa wa Mjini Magharibi kuanzia mwaka wa fedha 2012/2013. Majaribio ya awali ya mradi huu yameonesha uwezekano wa kupatikana cheti ndani ya kipindi kisichozidi wiki moja, baada ya kipande cha mtoto aliyezaliwa (na taratibu nyengine muhimu) kuwasilishwa Afisi ya Mrajis wa Vizazi na Vifo.

92. Mhe. Spika, katika kipindi cha mwaka wa fedha 2012/2013, Afisi ya Mrajis wa Vizazi na Vifo inakusudia kutekeleza malengo yafuatayo:

- i. Kutekeleza mpango wa mabadiliko katika mfumo wa usajili; na
- ii. Kuimarisha Afisi ya Mrajis wa Vizazi na Vifo kiutendaji katika utoaji wa huduma kwa ufanisi.

93. Mhe. Spika, ili kuiwezesha Afisi ya Mrajis wa Vizazi na Vifo iweze kutekeleza majukumu yake iliyojipangia kwa mwaka 2012/2013, naliomba Baraza lako tukufu kuidhinisha jumla ya Shilingi 305,159,000.00 kwa matumizi ya kawaida na Shilingi 3,000,000,000.00 kwa kazi za maendeleo, ukiwemo Mchango wa Serikali wa Shilingi 400,000,000. Aidha, Afisi ya Mrajis wa Vizazi na Vifo inakadiria kukusanya na kuchangia katika Mfuko Mkuu wa Serikali jumla ya Shilingi 416,500,000.00.

AFISI YA MSAJILI WA HAKIMILIKI

94. Mhe. Spika, Afisi ya Msajili wa Hakimiliki Zanzibar ina dhima kisheria ya kuhakikisha kuwa maslahi, hali, na hadhi za wabunifu wa Zanzibar zinaimarika kwa kupatiwa malipo yanayotokana na matumizi ya kazi zao kibiashara. Jukumu hilo linatekelezwa kwa kusajili kazi zao, kutoa leseni kwa matumizi halali ya kazi hizo kwa wanaozitumia kibiashara, pamoja na kukusanya

na kugawa mirabaha kwa wasanii ambao kazi zao zimetumika katika maeneo mbalimbali. Vile vile, Afisi ya Hakimiliki inatekeleza majukumu yake kwa kutoa taaluma kwa wabunifu, watumiaji wa kazi za hakimiliki na jamii kwa ujumla, ili kuelewa matumizi halali na thamani ya kazi hizo kibiashara.

- 95. Mhe. Spika**, katika kutekeleza majukumu yake Afisi imeendesha vikao vya Bodi ya Hakimiliki Zanzibar ambavyo ndivyo vinavyotoa mwongozo katika utekelezaji wa shughuli za Afisi. Aidha, imewapeleka mafunzoni maafisa wake watatu katika mafunzo ya ugawaji wa mirabaha kwa kutumia mfumo maalum wa Kimataifa wa *'WIPO Software for Collective Management of Copyright and Related Rights (WIPOCOS)'* wa kuhifadhi kumbukumbu za wabunifu na kazi zao pamoja ugawaji wa mirabaha huko Dar es Salaam, katika Chama cha Hakimiliki Tanzania Bara. Vile vile, Afisi imeendelea na kazi zake za kawaida za usajili na kuweka kumbukumbu za kazi zilizosajiliwa na hatimaye kuingiza taarifa hizo katika mfumo wa WIPOCOS. Aidha, kazi 141 za hakimiliki zilisajiliwa. Idadi hiyo inafanya jumla ya kazi zote za hakimiliki zilizosajiliwa kufikia 1,126 kuanzia mwaka 2007 kazi hiyo ilipoanza. Kwa uchambuzi wa kazi zilizosajiliwa, (angalia kiambatanisho nam. 7c).

- 96. Mhe. Spika**, hadi kufikia mwezi Machi 2012, Afisi imesambaza fomu za marejesho ya kazi za hakimiliki (log sheets) katika vituo vyote vya utangazaji vya umma na binafsi kwa lengo la kupata taarifa sahihi juu ya kazi zilizotumika na zenye kutoa mwelekeo wa ugawaji mirabaha kwa wahusika. Aidha, Afisi imetoa mafunzo kwa watangazaji na watayarishaji wa vipindi vya redio na televisheni juu ya umuhimu wa kujaza fomu za marejesho. Vile vile, Afisi imeendelea na jitihada za kuwafanya watumiaji wa kazi za hakimiliki kibiashara kutambua umuhimu wa kazi za hakimiliki kwa biashara zao na kukubali dhana ya ulipiaji wa matumizi ya kazi hizo kibiashara. Afisi imefanikiwa kutatua migogoro, ukiwemo mgogoro baina ya *Zanzibar One Modern Taarab na Culture Musical Club* kuhusu umiliki wa wimbo wa 'Tunapendana'. Kazi nyengine zilizofanywa ni pamoja na kutoa ushauri wa kisheria na kuandaa na kupitia mikataba ya wamiliki na watumiaji wa kazi za hakimiliki kibiashara.
- 97. Mhe. Spika**, Afisi kwa kushirikiana na Jeshi la Polisi, ilifanya msako ili kuwabaini wakwepaji wa malipo ya mirabaha kweye maduka yanayokodisha kazi za hakimiliki na kubaini vitendo vya uharamia wa kazi za hakimiliki. Katika msako huo uliofanyika Februari 2012, nakala haramu 6,525 za vinaso sauti na picha vya kielektroniki vilikamatwa. Wamiliki 44

wanaotuhumiwa kuuza kazi za hakimiliki kinyume na Sheria ya Hakimiliki (Nam. 14) ya mwaka 2003, wanatarajiwa kufikishwa Mahakamani. Aidha, msako huo ulibaini kiasi kikubwa cha usambazaji wa vinaso sauti na picha vya kielektroniki vinavyokiuka maadili.

- 98. Mhe. Spika**, katika kuhakikisha usimamizi mzuri wa masuala ya hakimiliki, pamoja na kupambana na uharamia wa kazi za hakimiliki, Afisi imefanya mafunzo kwa maafisa hamsini wa Jeshi la Polisi Unguja, ambako kesi za uvunjaji wa hakimiliki zinaripotiwa kwa hatua za awali. Kwa mafunzo hayo, Jeshi la Polisi limeamua kuanzisha dawati la Hakimiliki (Copyright Desk) na kuteuwa askari wa usimamizi wa hakimiliki katika mikoa yote ya Zanzibar, pamoja na kuanzisha kikundi kazi cha hakimiliki kwa lengo la kuwa na ufuatiliaji mzuri wa masuala ya hakimiliki. Afisi kwa kushirikiana na Shirika la Utangazaji Zanzibar, inaendesha vipindi vya kila wiki kwa ajili ya kuelimisha umma. Jumla ya vipindi 13 vya redio vilirushwa hewani, ambapo sheria na masuala mbalimbali ya hakimiliki zilichambuliwa na kutolewa ufafanuzi.
- 99. Mhe. Spika**, lengo la kuipitia na kuifanyia marekebisho Sheria ya Hakimiliki Nam. 14/2003 linatekelezwa kwa pamoja kati ya Afisi na Shirika la Milki Ubunifu Ulimwenguni (World Intellectual Property Organisation

- WIPO). Katika hatua ya awali, Afisi imeainisha maeneo muhimu ya marekebisho na tayari yameshatumwa WIPO ambapo kazi ya kuandaa Muswada kwa kuingiza masuala mapya ya mikataba na makubaliano yaliyofikiwa ulimwenguni katika fani ya hakimiliki imeanza. Rasimu ya marekebisho itakapokamilika itafikishwa kwa wadau mbalimbali kupata maoni yao.

100. Mhe. Spika, Afisi inakabiliwa na changamoto nyingi zikiwemo uelewa mdogo wa jamii na taasisi za serikali juu ya hakimiliki, mipaka ya uhalali wa matumizi ya kazi za hakimiliki, pamoja na mchango wa hakimiliki kwa uchumi wa nchi. Changamoto nyengine ni ufinyu wa bajeti, ufinyu wa nafasi za afisi, ukosefu wa maktaba yenye vifaa maalum kwa ajili ya kuhifadhi mali za hakimiliki na usalama kwa watendaji. Changamoto hizi zinatafutwa ufumbuzi ili kuweza kupata ufanisi zaidi katika kazi zetu.

101. Mhe. Spika, katika mwaka wa fedha 2011/2012, Afisi ya Msajili wa Hakimiliki Zanzibar iliidhinishwa ruzuku ya Shilingi 100,000,000.00. Kati ya fedha hizo, Shilingi 42,625,392.00 kwa malipo ya mishahara na stahiki za watumishi na Shilingi 57,374,608.00 kwa matumizi mengineyo. Hadi kufikia mwezi wa Machi 2011, fedha zilizopatikana ni Shilingi 64,300,000.00. Shilingi

31,859,310.00 (75%) kwa ajili ya mishahara na stahiki za watumishi na Shilingi 32,440,690.00 (57%) kwa matumizi mengineyo (*Kiambatanisho nam. 1 kinahusika*).

102. Mhe. Spika, katika mwaka wa fedha 2012/2013, Afisi imepanga kutekeleza malengo yafuatayo:

- i. Kupunguza uharamia wa kazi za Hakimiliki;
- ii. Kuendelea kuipitia na kuifanyia marekebisho Sheria ya Hakimiliki ili iweze kutumika katika mwaka huu wa fedha; na
- iii. Kuelimisha jamii juu ya masuala ya Hakimiliki na umuhimu wake.

103. Mhe Spika, Ili Afisi ya Msajili wa Hakimiliki Zanzibar iweze kutekeleza majukumu na malengo yake katika kipindi cha mwaka wa fedha 2012/ 2013, naliomba Baraza lako tukufu liidhinishhe Ruzuku ya Shilingi 120,000,000.00, kwa kazi za kawaida.

KAMISHENI YA WAKFU NA MALI YA AMANA

104. Mhe. Spika, Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana ina wajibu wa kusimamia Mali za Wakfu, Amana, Mirathi ya Waislamu, Sala na Mabaraza ya Iddi Kitaifa, Hijja, Zakka na Misaada ya kheri.

105. Mhe. Spika, Kamisheni imeendelea na kazi za usimamizi wa mali za wakfu na amana na kwa mwaka 2011/2012 imezipitia na kuzifanyia uhakiki mali inazosisimamia ili kuwa na taarifa sahihi. Katika uhakiki huo, imebainika kuwa mali halisi inazosisimamia ni nyumba 260 za Wakfu, nyumba 29 za Amana, mashamba manne na vikataa tisa vya Wakfu kwa Unguja na Pemba. Katika kuzitunza mali hizo, msikiti na nyumba tisa zimefanyiwa matengenezo na mashamba mawili yamefanyiwa usafi na kupandwa miti mbalimbali. Jumla ya Shilingi 57,252,600.00 zilitumika.

106. Mhe. Spika, Kamisheni imefanya utafiti wa kuzitambua nyaraka zilizopotea, kujua wasia wa wakfu hizo, pamoja na kuwatambua wanufaika halali. Katika utekelezaji wa kazi hiyo, nyaraka 1,053 zimepatikana na nyasia 68 zimetafsiriwa na sasa zinahakikiwa ili zifanyiwe kazi. Kazi ya utafiti inaendelea. Katika kuhakikisha usimamizi bora wa mali za Wakfu, watendaji wa Kamisheni walifanya ziara za kimasomo shirika la nyumba la Taifa NHC, Taasisi ya Nyaraka na Taasisi ya Utafiti wa Kilimo Kizimbani.

107. Mhe. Spika, Kamisheni imeongeza juhudi ya kuhakisha kuwa wapangaji wanalipa kodi kwa mujibu wa soko, pamoja na kulipa madeni. Kutokana na juhudi hiyo,

jumla ya Shilingi 203,144,425.00 zimekusanywa Unguja na Shilingi 26,837,200.00 Pemba, ikiwa ni malipo ya madeni na kodi. Fedha hizo tayari zimegaiwa kwa wanufaika.

108. Mhe. Spika, Kamisheni imeendelea kutoa huduma za Mirathi kwa watu mbalimbali. Jumla ya *tirka* mpya 435 zimefunguliwa Unguja na *tirka* 73 zimefunguliwa Pemba. Aidha, *tirka* 344 zenye thamani ya Shilingi 1,716,782,295.75 zimefungwa Unguja na *tirka* 96 zenye thamani ya Shilingi 448,124,343.15 zimefungwa Pemba. Sambamba na hayo Kamisheni imefanya mapitio ya kumbukumbu za mirathi na kubaini kuwepo kwa warathi ambao hawajachukua haki zao. Hadi Machi 2012, Mafaili ya mwaka 2000, 2001, 2002 na 2004 tayari yameshapitiwa. Katika uhakiki wa mafaili ya mwaka 2000 imegundulika kuwa wanufaika wa mafaili 87 kati ya 383 hawajachukua haki zao kwa kutokukamilisha taratibu. Hatua za kuwasiliana na wahusika zimechukuliwa kupitia njia mbalimbali zikiwemo matangazo na masheha, ili taratibu za mirathi zikamilishwe na wahusika wapatiwe haki zao.

109. Mhe. Spika, katika kurithisha mali za marehemu mara nyengine hujitokeza mizozo. Katika kipindi cha Julai hadi Machi 2011/2012, jumla ya mizozo 20 imesuluhishwa na mizozo 12 inaendelea kutafutiwa

ufumbuzi. Vile vile, kesi 29 zimeshughulikiwa na Kamisheni katika Mahkama mbalimbali za Unguja na Pemba.

110. Mhe. Spika; kazi ya uratibu wa safari za Hijja imeendelea vizuri. Jumla ya Mahujaji 2,118 walitekeleza ibada hiyo mwaka 2011/2012 ambapo mahujaji 996 walisafiri kupitia vikundi vya Zanzibar, kama inavyoonesha katika *kiambatanisho nam. 8*. Katika Mwaka wa Fedha 2012/13, Kamisheni imejipanga kuimarisha huduma na uratibu wa Shughuli za Hijja. Aidha, Sala na Mabaraza ya Iddi yameyaratibiwa vyema. Azma ya Serikali ni kuifanya Sala na Baraza la idd el hajj liwe linazunguka kimaeneo.

111. Mhe. Spika, mfumo wa shughuli za Zakka uko katika hatua nzuri. Akaunti maalum ya Zakka imefunguliwa katika Benki ya Kiislamu ya PBZ na tayari zakka imeshaanza kupokelewa na kugawiwa. Tunatoa wito kwa waislamu wote Zanzibar na wale walio nje ya Zanzibar kutimiza wajibu wao wa kutoa Zakka na sadaka kwa madhumuni ya kujitakasa wao na kuwasaidia watu wanaohitaji misaada. Kamisheni kwa kushirikiana na taasisi mbalimbali za kidini imeendelea kufanikisha upatikanaji wa misaada ya kheri na ugawaji wa misaada hiyo kwa jamii. Siku zote tunaaidhiwa kutoa moja ili Allah atulipe kumi. Tuchangamkieni

hayo kwa faida ya hapa duniani na kesho akhera twendako.

112. Mhe. Spika, hapa ni watanabahishe wananchi kuwa mali za Wakfu sio za Serikali. Ni mali za waumini walizozikabidhi kwa Mwenyezi Mungu na kuwekwa dhamana kwetu sisi. Kwa maana hiyo, tunatakiwa sisi na wapangaji kuyaona hayo na kusaidia wasia wa walioweka wakfu hizo utekelezeke. Ule mtindo wa baadhi ya wapangaji wanaozikodisha nyumba hizo mara nne au tano zaidi ya bei waliyokodishiwa au kuchukua vilemba ni sawa na kuwaibia au kuwanyang'anya wanufaika wa wakfu hizo. Mwenyezi Mungu hayuko radhi nao kwa hilo, na sisi tuliopewa jukumu la kulinda mali hizo tutakapogundua udhalimu huo, tutachukua hatua kali kwa mujibu wa sheria na kanuni zilizopo.

113. Mhe. Spika, napenda kutoa taarifa kuwa Wizara yangu imepandisha kodi za nyumba za wakfu ili zilingane na hali ya soko. Hali hii imezingatia kuhifadhi mali zenyewe na kuwezesha utekelezwaji wa nyasia za wale walioweka wakfu. Ifahamike kuwa wanufaika wa wakfu sio wapangaji, bali ni wale ambao kila muweka wakfu huagiza wanufaike wakiwemo mayatima, masikini, Misikiti, wagonjwa, madrasa na shughuli

nyengine za kheri. Hata hivyo, pamoja na kuongezwa bei hizo bado zingali chini ukilinganisha na hali ya soko.

114. Mhe. Spika, kodi ya nyumba ya ghorofa yenye vyumba zaidi ya vitatu, imeongezwa kutoka Shilingi 35,000 hadi Shilingi 100,000.00, lakini bado kuna malalamiko ya kutaka kupunguzwa kwa kodi hiyo. Huku ni kufisidi kwa makusudi mali na malengo ya Wakfu. Ni vyema tukubali kubadilika. Ninawakumbusha ile kauli ya Sayyidna Omar bin Khatwab aliposema “Ni vyema kuiendea haki iliyokudhihirikia kuliko kudumu katika batili uliyoizowea”.

115. Mhe. Spika, ili kuongeza viwango vyao vya elimu, jumla ya wafanyakazi saba wa Kamisheni walipelekwa masomoni na wafanyakazi wawili waliendelea na masomo katika fani mbalimbali. Vile vile, wafanyakazi 32 walinufaika na mafunzo ya ndani katika fani za urithi, wakfu, usuluhishi wa mizozo, kompyuta na uandishi wa ripoti (angalia kiambatanisho nam. 9b).

116. Mhe. Spika, katika kipindi cha mwaka wa fedha 2011/2012, Kamisheni iliidhinishiwa ruzuku ya jumla ya Shilingi 300,000, 000.00. Hadi kufikia Machi 2012 fedha zilizoingizwa ni Shilingi 281,579,831.00. Kati ya fedha hizo, Shilingi 160, 832,739.00 (57%) zilitumika kulipa mishahara na Shilingi 120,747,092.00 (43%)

zilitumika kwa matumizi mengineyo, kama kinavyoonesha kiambatanisho namba 1.

117. Mhe. Spika, katika mwaka ujao wa fedha Kamisheni imejipangia kutekeleza malengo yafuatayo:-

- i. Kuendeleza uimarishaji wa Mfumo wa Ukusanyaji na Ugawaji wa Zakka na Sadaka;
- ii. Kuendeleza Mfumo bora wa usimamizi wa mali za Wakfu na Amana; na
- iii. Kuimarisha Mfumo wa Utendaji na Uratibu.

118. Mhe. Spika, ili kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana iweze kutekeleza majukumu na malengo yake katika kipindi cha 2012/2013, naliomba Baraza lako tukufu liidhinishhe Ruzuku ya Shilingi 460,000,000.00 pamoja na makusanyo na matumizi ya shilingi 179,000,000.00 yanayotokana na mapato ya ndani.

AFISI KUU PEMBA

119. Mhe. Spika, Afisi Kuu Pemba ni kiungo kikuu katika kusimamia shughuli za utendaji wa Wizara pamoja na taasisi zake Kisiwani Pemba. Katika kipindi cha mwaka 2011/2012, Afisi Kuu Pemba imeweza kutekeleza majukumu yake ya kusimamia shughuli za Wizara katika utekelezaji wa malengo yake Pemba kwa ufanisi.

- 120. Mhe. Spika,** Afisi imetembelea Idara zote za Wizara zilizoko Pemba kuhamasisha utendaji kazi na uwajibikaji, pamoja na kufanya mikutano ya robo mwaka. Afisi Kuu Pemba kupitia kitengo chake cha Jumuiya za Kiraia imezihakiki baadhi ya Jumuiya za Kiraia kwa lengo la kuzitambua na kuziorodhesha katika daftari la usajili wa Jumuiya. Aidha, Afisi imefanya mkutano wa uhamasishaji kuhusu usawa wa kijinsia kwa baadhi ya maafisa wa Wizara.
- 121. Mhe. Spika,** pamoja na shughuli hizo, Afisi imelifanyia matengenezo jengo lake lililopo Chake Chake na kununua samani pamoja na baadhi ya vifaa vya kufanyia kazi. Katika kuwaendeleza wafanyakazi wake kwa ajili ya kuwafanya wamudu vizuri zaidi majukumu yao, wafanyakazi watatu wamepatiwa nafasi za mafunzo ya muda mrefu katika vyuo mbalimbali.
- 122. Mhe. Spika,** katika mwaka wa fedha 2011/2012, Afisi Kuu Pemba, ilikadiria kutumia Shilingi 282,350,000.00 kwa kazi za kawaida ambapo Shilingi 182,178,000.00 ni kwa ajili ya mishahara na stahiki za watumishi na Shilingi 100,172,000.00 kwa matumizi mengineyo. Kufikia Machi 2012 jumla ya Shilingi 168,972,438.00 zilikuwa zimepatikana, ambapo Shilingi 110,613,180.00 (61%) zimetumika kwa mishahara na stahiki za watumishi na Shilingi 58,359,258.00 (58%) zimetumika

kwa matumizi mengineyo (*kiambatanisho nam. 1 kinahusika*).

123. Mhe. Spika, katika kipindi cha mwaka 2012/2013, Afisi Kuu - Pemba inakusudia kutekeleza malengo yafuatayo:-

- i. Kuratibu na kusimamia utekelezaji wa shughuli za Wizara Pemba, zikiwemo shughuli za Jumuiya za Kiraia;
- ii. Kuimarisha mazingira ya kazi, na kuwaendeleza wafanyakazi wa Wizara Pemba.

124. Mhe. Spika, ili Afisi Kuu Pemba iweze kutekeleza majukumu yake kama ilivyotarajiwa, katika mwaka wa fedha 2012/2013, naliomba Baraza lako tukufu liidhinishhe jumla ya Shilingi 165,331,000.00 kwa ajili ya kazi za kawaida.

MAREKEBISHO YA KATIBA

125. Mhe. Spika, nchi yetu imo katika hatua muhimu kwa khatma yetu na ya vizazi vyetu ambao inahusu ukusanyaji maoni kwa ajili ya kuandika upya Katiba ya Jamhuri ya Muungano. Kila mwananchi wa Zanzibar ana uhuru wamaoni kikatiba [Kif. 18(1) cha Katiba ya Zanzibar], lakini maoni hayo yasikiuke mipaka kwa kukera mwananchi mwingine au kuvuruga maslahi ya

umma kif 24(1). Kwa maana hiyo, mtu anaweza, akipenda, kusema anataka nini kirekebishwe katika muungano huo. Jambo la muhimu ni kuhakikisha kuwa maoni yake ni kwa maslahi ya Zanzibar na Wazanzibari. Kimsingi, lengo letu ni kuifanya Zanzibar kuwa na haki na uhuru wake kamili ndani ya Muungano wetu, lengo ambalo litaifanya Zanzibar kutekeleza mambo yake ya kimaendeleo bila ya kuingiliwa.

126. Mhe. Spika, kazi hii ni ya wananchi wenyewe, na wala si ya Wizara ya Katiba au Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar. Kazi ya Serikali kupitia Wizara hii ni kusimamia yale yote ambayo wananchi watayapendekeza katika katiba hiyo. Wizara yangu inawahakikishia Wazanzibari kuwa itaendelea kutoa ufafanuzi kuhusu matakwa ya Katiba zetu mbili, ya Jamhuri ya Muungano na ya Zanzibar, pale ambapo itahitajika. Wizara yangu imegawa Katiba ya Jamhuri ya Muungano katika kila wilaya kwa kupitia Wakuu wa Mikoa. Katiba hizo ni kidogo na hazitoshi, lakini pale tutakapozipata nyengine basi pia tutaendeleza kuzigawa.

MALENGO YA JUMLA YA WIZARA

127. Mhe. Spika, Wizara itaendelea kupambana na tatizo la ucheleweshaji wa kesi katika mahkama zetu na kuhakikisha matatizo ya wananchi katika usimamizi na ufuatiliaji wa haki zao yanapungua kwa kiasi kikubwa. Aidha, kuhusu ucheleweshaji wa vyeti, Wizara itaendeleza ushirikiano kwa kuwaelimisha zaidi watendaji wa Wilayani na Masheha ili kuhakikisha vyeti vya kutosha vinapatikana kwa wakati. Vile vile, Wizara itaendelea kushirikiana na Idara ya Uchapaji kuhakikisha upatikanaji wa magamba ya kutosha ya vyeti kwa wakati muafaka.

128. Mhe. Spika, pamoja na maelezo niliyoyatoa hapo juu, kabla ya kuhitimisha hotuba yangu, naomba kutoa kwa muhtasari mwelekeo wa malengo ya utekelezaji ambayo Wizara imedhamiria kuyatekeleza kwa Mwaka wa Fedha wa 2012/2013 kama ifuatavyo:-

1. Kukuza utoaji wa huduma bora kwa jamii;
2. Kukuza upatikanaji wa haki;
3. Kukuza uwazi na ushirikishwaji wa wananchi katika mambo mbalimbali;
4. Kukuza uratibu na usimamizi wa shughuli za Wizara;

5. Kuwajengea uwezo watendaji Ili waweze kumudu vyema zaidi kazi zao; na
6. Kukamilisha ujenzi wa miundombinu ya Taasisi za Wizara na kutoa ushauri wa kitaalamu katika masuala ya sheria.

MIRADI YA WIZARA 2012/2013

129. Mhe. Spika, katika mwaka wa fedha 2012/13, Wizara ya Katiba na Sheria itatekeleza miradi kumi ya maendeleo. Minane kati ya hiyo ni miradi inayoendelea na miwili ni miradi mipya. Miradi inayoendelea ni:- Ujenzi wa Jengo la Wizara ya Katiba na Sheria; Programu ya Mageuzi ya Sekta ya Sheria; Mpango wa Kurekebisha Mfumo wa Usajili wa Kampuni za Biashara na Kuimarisha Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali; Mradi wa Uimarishaji Usajili wa Vizazi, Vifo, Ndoa na Talaka pamoja na Upatikanaji wa Takwimu zake; Mradi wa Kuimarisha Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka; Mradi wa Kuimarisha Majengo ya Mahkama; Mradi wa Uanzishwaji wa Mahkama ya Biashara; na Mradi wa Kuimarisha Afisi ya Mwanasheria Mkuu. Miradi miwili mipya ni:- Mradi wa Kuzijengea Uwezo Taasisi za Wizara na Mradi wa Mapitio ya Sheria za Zanzibar (*Kiambatanisho nam. 4 kinahusika*).

SHUKRANI

- 130. Mhe. Spika,** Napenda nimshukuru Mwenyezi Mungu kwa kuniwezesha kuiwasilisha Hotuba hii mbele ya Baraza lako tukufu. Aidha, natoashukrani zangu za dhati kwa wale wote waliotoa michango yao katika kufanikisha utekelezaji wa shughuli mbalimbali za Wizara yangu.
- 131. Mhe. Spika,** shukurani maalum nazitoa kwa Kamati ya Katiba, Sheria na Utawala ya Baraza lako tukufu. Vile vile, nawashukuru Watendaji Wakuu na Wafanyakazi wote wa Wizara ya Katiba na Sheria kwa jinsi wanayoonesha mashirikiano yao katika kutekeleza majukumu yao ya kazi. Aidha, natoa shukurani zangu za dhati kwa Wajumbe wa Baraza hili, kwa michango yao yenye manufaa kwa Wizara na Taifa kwa ujumla.
- 132. Mhe. Spika,** Wizara imekuwa ikifanya kazi zake kwa mashirikiano na washirika wa maendeleo mbalimbali. Kwa heshima na taadhima naomba uniruhusu niwashukuru wale wote wanaotusaidia wakiwemo UNDP, ADB, WIPO, WTO, Shirika la Mali Bunifu la Afrika (ARIPO), Benki ya Dunia, UNFPA, Norway, Sweden, Jumuiya ya Ulaya, African Muslim Agency, Benki ya Maendeleo ya Kiislam (IDB), Save the Children, Vyombo vya Sheria vya Jamhuri ya Muungano zikiwemo Mahkama, Tume ya Kurekebisha

Sheria na Afisi ya Mwanasheria Mkuu, Serikali ya Saudi Arabia, Serikali ya Algeria, Tume ya Kurekebisha Sheria ya Uganda, Zanzibar Legal Service Centre, vikundi mbalimbali vilivyosafirisha Mahujaji, na Jumuiya na Taasisi mbalimbali za kidini Zanzibar.

HITIMISHO

133. Mhe. Spika, kwa kumalizia, ili Wizara yangu iweze kutekeleza malengo yake vyema, naomba Wajumbe wa Baraza lako tukufu wachangie hotuba hii, watushauri ipasavyo na baadaye waidhinishhe matumizi ya Shilingi 7,591,000,000.00 ya Wizara ya Katiba na Sheria kwa mwaka wa fedha wa 2012/2013 kwa kazi za kawaida, na Shilingi 6,682,200,000.00 kwa kazi za maendeleo. Kati ya fedha hizo, Shilingi 3,455,000,000.00 ni kutoka serikalini na 3,227,200,000.00 kutoka kwa washirika wa maendeleo. Kiasi hiki, ni ongezeko kwa karibu asilimia 36.8% ya fedha ambazo Wizara yangu iliidhinishiwa na Baraza lako tukufu kwa mwaka 2011/2012. Vile vile, naliomba Baraza lako liikubalie Wizara yangu ichangie Shilingi 598,355,000.00 kwenye Mfuko Mkuu wa Serikali. Mheshimiwa Spika, Wizara hapa imekisia ongezeko la asilimia 92 ambazo tunahisi tutazifikia.

134. Mhe. Spika, naomba kutoa hoja.

Kiambatanisho 1: Muhtasari wa Upatikanaji wa Fedha na Matumizi, 2011/2012

TAASISI/IDARA	ENEO LA BAJETI	BAJETI 2011/12	ZILIZOTENGWA JULAI-MACHI 2011/2012	ZILIZOPATIKANA JULAI-MACHI 2011/2012	SALIO ZILIZOTENGWA KWA MWAKA	%
Afisi ya Mufti wa Zanzibar	Mishahara na Stahiki za watumishi	128,036,000	96,027,000	96,906,308	31,129,692	76%
	Matumizi Mengineyo	70,227,000	59,541,500	36,442,266	33,784,734	52%
	<i>Jumla</i>	<i>198,263,000</i>	<i>155,568,500</i>	<i>133,348,574</i>	<i>64,914,426</i>	<i>67%</i>
Idara ya Mipango, Sera na Utafiti	Mishahara na Stahiki za watumishi	-		-	-	
	Matumizi Mengineyo	74,554,000	71,524,000	53,046,050	24,790,950	71%
	<i>Jumla</i>	<i>74,554,000</i>	<i>71,524,000</i>	<i>53,046,050</i>	<i>24,790,950</i>	<i>71%</i>

TAASISI/IDARA	ENEO LA BAJETI	BAJETI 2011/12	ZILIZOTENGWA JULAI-MACHI 2011/2012	ZILIZOPATIKANA JULAI-MACHI 2011/2012	SALIO ZILIZOTENGWA KWA MWAKA	%
	Maendeleo Serikali	50,000,000	50,000,000	30,000,000	20,000,000	60%
	Maendeleo DP - UNDP		93,324,440	93,324,440		
	Jumla Maendeleo	50,000,000	143,324,440	123,324,440	20,000,000	247%
	Jumla Kuu	124,554,000	214,848,440	173,087,490	-51,816,490	142%
Afisi ya Hakimiliki	Mishahara na Stahiki za watumishi	42,625,000	31,969,044	31,859,310	10,765,690	75%
	Matumizi Mengineyo	57,375,000	46,202,500	32,440,690	24,934,310	57%
	Jumla	100,000,000	67,980,932	64,300,000	35,700,000	64%
	Mishahara na Stahiki za	149,344,000	160,721,510	160,721,510	-11,377,510	108%

TAASISI/IDARA	ENEO LA BAJETI	BAJETI 2011/12	ZILIZOTENGWA JULAI-MACHI 2011/2012	ZILIZOPATIKANA JULAI-MACHI 2011/2012	SALIO ZILIZOTENGWA KWA MWAKA	%
Afisi ya Mrajis Mkuu	watumishi					
	Matumizi Mengineyo	186,937,000	85,399,044	114,761,954	72,175,046	61%
	<i>Jumla</i>	<i>336,281,000</i>	<i>246,120,554</i>	<i>275,483,464</i>	<i>60,797,536</i>	<i>82%</i>
	Maendeleo Serikali	90,000,000	90,000,000	30,000,000	60,000,000	33%
	Maendeleo DP	2,078,056,000	2,078,056,001	-	2,078,056,000	0%
	<i>Jumla Maendeleo</i>	<i>2,168,056,000</i>	<i>2,168,056,000</i>	<i>30,000,000</i>	<i>2,138,056,000</i>	<i>1%</i>
	<i>Jumla Kuu</i>	<i>2,504,337,000</i>	<i>2,414,176,555</i>	<i>305,483,464</i>	<i>2,198,853,536</i>	<i>12%</i>
	Makusanyo	263,415,000	197,561,250	146,255,974	117,159,026	56%
Idara ya Utumishi na Uendeshaji	Mishahara na Stahiki za watumishi	220,442,000	247,018,565	247,018,565	-26,576,565	112%

TAASISI/IDARA	ENEO LA BAJETI	BAJETI 2011/12	ZILIZOTENGWA JULAI-MACHI 2011/2012	ZILIZOPATIKANA JULAI-MACHI 2011/2012	SALIO ZILIZOTENGWA KWA MWAKA	%
	Matumizi Mengineyo	218,110,000	184,209,000	159,163,163	58,946,837	73%
	<i>Jumla</i>	438,552,000	262,435,588	406,181,728	32,370,272	93%
Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana	Mishahara na Stahiki za watumishi	217,544,000	224,418,859	224,418,859	- 6,874,859	103%
	Matumizi Mengineyo	82,456,000	197,685,000	77,938,918	4,517,082	95%
	<i>Jumla ruzuku</i>	300,000,000	422,103,859	302,357,777	2,357,777	101%
	Makusanyo	166,884,000			166,884,000	0%
	Jumla Kuu	466,884,000			466,884,000	0%
Afisi Kuu Pemba	Mishahara na Stahiki za	182,178,000	110,613,180	110,613,180	71,564,820	61%

TAASISI/IDARA	ENEO LA BAJETI	BAJETI 2011/12	ZILIZOTENGWA JULAI-MACHI 2011/2012	ZILIZOPATIKANA JULAI-MACHI 2011/2012	SALIO ZILIZOTENGWA KWA MWAKA	%
	watumishi					
	Matumizi Mengineyo	100,172,000	58,359,258	58,359,258	41,812,742	58%
	<i>Jumla</i>	<i>282,350,000</i>	<i>168,972,438</i>	<i>168,972,438</i>	<i>113,377,562</i>	<i>60%</i>
Mahkama	Mishahara na Stahiki za watumishi	724,000,000	1,335,527,219	1,335,527,219	- 611,527,219	184%
	Matumizi Mengineyo	600,000,000	444,611,000	507,175,000	155,389,000	97%
	<i>Jumla</i>	<i>1,324,000,000</i>	<i>1,780,138,219</i>	<i>1,780,138,219</i>	<i>- 456,138,219</i>	<i>134%</i>
	Maendeleo Serikali	300,000,000	300,000,000	280,000,000	20,000,000	93%
	Maendeleo DP	1,389,696,480	1,274,696,480	66,148,000	1,323,548,000	5%

TAASISI/IDARA	ENEO LA BAJETI	BAJETI 2011/12	ZILIZOTENGWA JULAI-MACHI 2011/2012	ZILIZOPATIKANA JULAI-MACHI 2011/2012	SALIO ZILIZOTENGWA KWA MWAKA	%
	Jumla Maendeleo	1,689,696,000	1,574,696,480	346,148,000	1,343,548,000	20%
	Jumla Kuu	3,013,696,000	3,354,834,699	2,126,286,219	887,409,781	71%
	Makusanyo	48,000,000	36,000,000	63,230,873	-15,230,873	132%
Afisi ya Mwanasheria Mkuu	Mishahara na Stahiki za watumishi	137,216,000	102,912,072	137,224,773	-8,773	100%
	Matumizi Mengineyo	474,861,000	370,412,200	371,126,000	103,735,000	78%
	<i>Jumla</i>	<i>612,077,000</i>	<i>473,324,272</i>	<i>508,350,773</i>	<i>103,726,227</i>	<i>83%</i>
	Maendeleo Serikali	-	-	212,412,000	212,412,000	
	Maendeleo DP - UNDP	1,576,329,000	-	-	1,576,329,000	0%

TAASISI/IDARA	ENEO LA BAJETI	BAJETI 2011/12	ZILIZOTENGWA JULAI-MACHI 2011/2012	ZILIZOPATIKANA JULAI-MACHI 2011/2012	SALIO ZILIZOTENGWA KWA MWAKA	%
	<i>Jumla Maendeleo</i>	1,576,329,000	-	212,412,000	1,363,917,000	13%
	Jumla Kuu	2,188,406,000	473,321,200	707,908,773	1,480,497,227	32%
Tume ya Kurekebisha Sheria	Mishahara na Stahiki za watumishi	59,457,000	44,592,750	46,671,363	12,785,637	78%
	Matumizi Mengineyo	115,457,000	94,497,000	115,457,000	-	100%
	<i>Jumla</i>	<i>174,914,000</i>	<i>139,089,750</i>	<i>162,128,363</i>	<i>12,785,637</i>	<i>93%</i>
Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka	Mishahara na Stahiki za watumishi	324,000,000	297,153,025	297,153,025	26,846,975	92%
	Matumizi Mengineyo	400,000,000	350,000,000	321,897,000	78,103,000	80%

TAASISI/IDARA	ENEO LA BAJETI	BAJETI 2011/12	ZILIZOTENGWA JULAI-MACHI 2011/2012	ZILIZOPATIKANA JULAI-MACHI 2011/2012	SALIO ZILIZOTENGWA KWA MWAKA	%
	<i>Jumla</i>	<i>724,000,000</i>	<i>647,153,025</i>	<i>619,050,025</i>	<i>104,949,975</i>	<i>86%</i>
	Maendeleo Serikali	250,000,000	220,000,000	200,000,000	50,000,000	80%
	Maendeleo DP	284,000,000	284,000,000	95,580,585	234,000,000	34%
	Jumla Maendeleo	534,000,000	504,000,000	250,000,000	284,000,000	55%
	Ruzuku	50,000,000	44,000,000	43,800,000	6,200,000	88%
	<i>Jumla Kuu</i>	<i>1,308,000,000</i>	<i>1,195,153,025</i>	<i>958,430,610</i>	<i>349,569,390</i>	<i>73%</i>

MUHTASARI WA BAJETI WA WIZARA	BAJETI 2011/12	ZILIZOTENGWA JULAI-MACHI 2011/2012	ZILIZOPATIKANA JULAI-MACHI 2011/2012	SALIO ZILIZOTENGWA KWA MWAKA	%
Jumla Mishahara	2,184,842,000	2,650,918,322	2,688,114,112	513,135,112	123%
Jumla Matumizi Mengine	2,380,149,000	1,962,440,502	1,785,243,299	594,905,701	75%
Jumla ya Wizara (Mishahara, Stahiki za watumishi na OC)	4,564,991,000	4,434,376,235	4,473,357,411	91,633,589	98%
Maendeleo SMZ	690,000,000	660,000,000	540,000,000	150,000,000	78%
Jumla ya Wizara Maendeleo DPs	5,328,081,000	3,730,076,921	255,053,025	5,073,027,975	5%
Jumla Maendeleo	6,018,081,000	4,390,076,921	795,053,025	5,223,027,975	13%
Jumla Kuu ya Wizara	10,633,072,000	8,868,453,155	5,524,622,436	5,108,449,564	52%
Jumla Makusanyo	311,415,000	233,561,250	209,486,847	101,928,153	67%
Jumla Ruzuku	450,000,000	534,084,791	410,457,777	39,542,223	91%

Kiambatanisho 2: Makadirio ya Matumizi kwa Mwaka 2012/2013

FUNGU/IDARA	KAZI ZA KAWAIDA					KAZI ZA MAENDELEO			
	JUMLA	MSHAHARA NA STAHIKI ZA WATUMISHI	MATUMIZI MENGINEYO	UNGUJA	PEMBA	MCHANGO WA SERIKALI	WAHISANI	JUMLA FEDHA ZA MAENDELEO	JUMLA KUU
14 - Mahkama Kuu	3,145,000,000	2,352,000,000	793,000,000	2,301,020,000	43,980,000	600,000,000		600,000,000	3,745,000,000
15 - Mwanasheria Mkuu wa Serikali	802,000,000	197,000,000	605,000,000	-		1,800,000,000	0	1,800,000,000	2,602,000,000
46 - Tume ya Kurekebisha Sheria	271,000,000	94,000,000	177,000,000		-	145,000,000	0	145,000,000	416,000,000
35 - Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka	879,000,000	411,000,000	468,000,000	685,800,000	193,200,000	250,000,000	0	250,000,000	1,129,000,000
36/03 - Afisi Kuu Pemba	165,331,000	80,159,000	85,172,000	-	165,331,000	0	0	0	165,331,000
36/04 - Idara ya Mipango, Sera na Utafiti	172,860,000	83,306,000	89,554,000	172,860,000		160,000,000	627,200,000	787,200,000	960,060,000
36/05 - Afisi ya Mufti wa Zanzibar	338,324,000	235,298,000	103,026,000	249,741,000	88,583,000	0	0	0	338,324,000

FUNGU/IDARA	KAZI ZA KAWAIDA					KAZI ZA MAENDELEO			
	JUMLA	MSHAHARA NA STAHIKI ZA WATUMISHI	MATUMIZI MENGINEYO	UNGUJA	PEMBA	MCHANGO WA SERIKALI	WAHISANI	JUMLA FEDHA ZA MAENDELEO	JUMLA KUU
36/06 - Idara ya Utumishi na Uendeshaji	566,653,000	314,343,000	252,310,000	566,653,000	-	0	0	0	566,653,000
36/11Mrajis Mkuu	265,673,000	115,674,000	149,999,000	249,674,000	15,999,000	100,000,000		100,000,000	365,673,000
36/901 - Afisi ya Mrajis Vizazi na Vifo	305,159,000	134,222,000	170,937,000	231,021,000	74,138,000	400,000,000	2,600,000,000	3,000,000,000	3,305,159,000
Ruzuku - DPP	100,000,000	30,000,000	70,000,000	-	-	0	0	0	100,000,000
Ruzuku - Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana	460,000,000	291,280,000	168,720,000	364,135,000	95,865,000	0	0	0	460,000,000
Ruzuku-Afisi ya Hakimiliki	120,000,000	39,548,000	80,452,000	120,000,000	-	0	0	0	120,000,000
JUMLA VOTE 36 + Ruzuku	2,394,000,000	1,309,130,052	1,084,869,948	1,954,084,000	439,916,000	660,000,000	3,227,200,000	3,887,200,000	6,281,200,000
JUMLA VOTE 36	1,814,000,000	963,002,000	850,998,000	1,469,949,000	334,051,000	660,000,000	3,227,200,000	3,887,200,000	5,701,200,000
JUMLA KUU	7,591,000,000	4,393,130,052	3,197,869,948	4,940,904,000	1,477,096,000	3,455,000,000	3,227,200,000	6,682,200,000	14,273,200,000

Kiambatanisho 3: Makusanyo ya Mapato na Makadirio ya 2012/2013

IDARA/TAASISI	MAKADIRIO 2011/2012	MAKUSANYO HALISI 2011/12	%	MATARAJIO JUNI 2011	JUMLA HADI JUNI 2011	%	MAKADIRIO 2012/2013
36/11MRAJIS MKUU WA SERIKALI	263,415,000	146,255,974	55.5%	85,941,302	232,197,276	88%	109,855,000
14MAHKAMA	48,000,000	63,230,873.00	131.7%	69,930,573	133,161,446	277%	72,000,000
36/902 MRAJIS WA VIZAZI NA VIFO	0	0	0%	0	0	0%	416,500,000
JUMLA KUU	311,415,000	209,486,847	67.3%	155,871,875	365,358,722	117%	598,355,000

Kiambatanisho 4: Miradi ya Maendeleo 2012 – 2013

Nam. ya Mradi	Jina la Mradi	Mchango wa Serikali	Mchango wa Wahisani	Mhisani	Jumla Kuu
74017	Ujenzi wa Jengo la Wizara ya KS	0			0
74018	Programu ya Mageuzi ya Sekta ya Sheria	60,000,000	627,200,000	UNDP	687,200,000
72201	Kurekebisha mfumo wa Usajili wa Kampuni ya Biashara na Kuimarisha Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali	100,000,000	0		100,000,000
74019	Mradi wa Mageuzi katika Usajili wa Takwimu za Vizazi na Vifo	400,000,000	2,600,000,000		3,000,000,000
72212	Mradi wa kuimarisha Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka	250,000,000			250,000,000
72234	Kuimarisha Mahkama Kuu	271,800,000	0		271,800,000

Nam. ya Mradi	Jina la Mradi	Mchango wa Serikali	Mchango wa Wahisani	Mhisani	Jumla Kuu
72239	Uanzishwaji wa Mahkama ya Biashara	328,200,000	0		328,200,000
72185	Kuimarisha Afisi ya Mwanasheria Mkuu	1,800,000,000	0		1,800,000,000
	Mradi wa Kuzijengea Uwezo Taasisi za Wizara	100,000,000	0		100,000,000
	Mradi wa Mapitio ya Sheria za Zanzibar	145,000,000	0		145,000,000
	JUMLA KUU	3,455,000,000	3,427,200,000		6,682,200,000

Kiambatanisho 5a: Ufunguaji wa Kesi Mahkamani Julai 2011 hadi Machi 2012

	KESI ZILIZOFUNGULIWA					RUFAA			
		Madai		Jinai		Madai		Jinai	
Mahkama ya	Jumla Zilizofunguliwa	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi
Rufaa	2	2	0	0	0	0	0	0	0
M/Kuu Vuga	83	48	0	12	0	14	0	9	4
M/Kuu Pemba	24	1	0	1	1	21	0	1	1
Kazi	16	16	1	0	0	0	0	0	0
Kadhi wa Rufaa Unguja	44	44	4	0	0	0	0	0	0
Kadhi Rufaa Pemba	4	0	0	0	0	4	1	0	0
Mkoa Vuga	136	28	3	92	13	11	0	5	0
Mkoa Mfenesini	77	4	0	72	6	1	0	0	0
Mkoa Mwera	72	6	6	57	49	4	4	5	2
Mkoa Wete	63	4	0	55	35	1	0	3	0
Mkoa Chake	59	2	0	55	2	2	0	0	0

Kiambatanisho 5a: Ufunguaji wa Kesi Mahkamani Julai 2011 hadi Machi 2012

	KESI ZILIZOFUNGULIWA					RUFAA			
		Madai		Jinai		Madai		Jinai	
Mahkama ya	Jumla Zilizofunguliwa	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi
Wilaya Mw/kwe	532	44	3	488	245	0	0	0	0
Wilaya Mwera	405	4	4	400	228	1	1	0	0
Wilaya Mkokotoni	505	8	4	497	393	0	0	0	0
Wilaya Mfenesini	218	2	0	211	115	2	2	3	0
Wilaya Makunduchi	80	0	0	79	26	1	0	0	0
Wilaya Mkoani	66	1	0	65	41	0	0	0	0
Wilaya Chake	74	4	0	64	41	0	0	0	0
Wilaya Wete	98	0	0	98	27	0	0	0	0
Wilaya Konde	92	0	0	92	35	0	0	0	0
Watoto Vuga	19	0	0	19	19	0	0	0	0

Kiambatanisho 5a: Ufunguaji wa Kesi Mahkamani Julai 2011 hadi Machi 2012

	KESI ZILIZOFUNGULIWA					RUFAA			
		Madai		Jinai		Madai		Jinai	
Mahkama ya	Jumla Zilizofunguliwa	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi	Zilizofunguliwa	Zilizotolewa Uamuzi
Watoto Mwera	20	0	0	7	7	0	0	5	1
Watoto Mfenesini	20	0	0	20	7	0	0	0	0
Watoto Chake	6	0	0	6	0	0	0	0	0
Watoto Wete	7	0	0	7	0	0	0	0	0
Jumla	2714	218	25	2397	1255	64	8	35	8

Kiambatanisho 5b: Ufunguaji wa Kesi Mahkama za Mwanzo na Kadhi

Ufunguaji wa Kesi Mahkama za Mwanzo						Ufunguaji wa Kesi Mahkama za Kadhi		
Mahkama ya Mwanzo	Kesi za Madai			Kesi za Jinai		Mahkama za Kadhi Wilaya	Kesi za Madai	
	Jumla	Zilizo funguliwa	Zilizo tolewa uamuzi	Zilizo funguliwa	Zilizotolewa uamuzi		Zilizofunguliwa	Zilizotolewa uamuzi
Manispaa Malindi	419	0	0	0	0			
Mwanakwerekwe	159	20	3	139	37	Mjini	644	131
Mwera	260	8	8	252	114	Mwera	23	11
Makunduchi	131	10	4	121	64	Mfenesini	40	20
Chwaka	79	5	4	74	49	Mkokotoni	46	21
Mfenesini	178	0	0	178	160	Makunduchi	20	0
Mkokotoni	188	38	10	150	100	Chwaka	2	0
Mkoani	79	8	1	71	22	Mkoani	41	10
Kengeja	11	1	1	10	6	Kengeja	6	0
Chake chake	94	11	2	83	35	Chake chake	48	9
Wete	81	9	0	72	29	Wete	50	2
Konde	114	10	1	104	86	Konde	50	6
Jumla	1793	120	34	1673	1057	Jumla	970	217

Kiambatanisho 5c: Vituo vya Kazi - Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka

- 1 Makao Makuu ya Afisi - Miembeni (Uwanja wa Matumbaku)
- 2 Kitengo Cha Mashtaka - Mahkama Kuu - Vuga
- 3 Afisi ya Waendesha Mashtaka, Mahkama za Wilaya - M''kwe
- 4 Kitengo Cha Mashtaka - Mahkama ya Mkoa - Mfenesini
- 5 Kitengo Cha Mashtaka - Mahkama ya Mkoa - Mwera
- 6 Afisi Kuu - Chake Chake Pemba
- 7 Kitengo Cha Mashtaka - Mahkama ya Mkoa - Wete
- 8 Kitengo Cha Mashtaka - Mahkama ya Mkoa - Mkoani
- 9 Kitengo Cha Mashtaka - Mahkama ya Mkoa - Konde

Kiambatanisho 6: Miswada - Afisi ya Mwanasheria Mkuu 2011/2012

a. Miswada ya Sheria iliyoandaliwa
i. Mswada wa kuanzisha Maabara ya Mkemia Mkuu;
ii. Mswada wa kuanzisha Shirika la Taifa la Biashara
iii. Mswada wa kurekebisha baadhi ya Sheria;
iv. Mswada wa Sheria ya Maslahi ya Viongozi
v. Mswada wa Sheria ya Kuanzisha Mamlaka ya kuzuia Rushwa na Uhujumu wa Uchumi Zanzibar.
vi. Mswada wa Tume ya Mipango ya Zanzibar.
vii. Mswada wa sheria ya Mfuko wa Maendeleo ya Jimbo.
viii. Mswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria ya Utalii
ix. Mswada wa sheria ya Marekebisho ya Utumishi wa Umma.
x. Mswada wa Sheria ya Chuo cha Utafiti wa Kilimo.
xi. Mswada wa sheria ya Baraza la kipimo na Tathimini ya Elimu.

b. Machapisho katika Gazeti Rasmi la Serikali
i. Milk Regulations; 2011
ii. The labour Regulatios (Mediation and Arbitration) Regulations; 2011;
iii. The Iodated salt Regulations, 2011;
iv. Kanuni za kusimsmia huduma, 2011
v. Kanuni za Uhaulishaji Ardhi
vi. The Re-establishment of Business Council, 2011;
vii. Kanuni za kuweka Utaratibu wa maombi ya Uingizaji, Usafirishaji na Upitishaji wa Bidhaa, 2011
viii. The Zanzibar Investment Promotion Authority Financial Regulations 2011
ix. The Zanzibar Investment Promotion Authority Financial Regulations 2011
x. The Zanzibar Broadcasting Corporation Establishment Order, 2011
xi. The Plastic Bag (Banning)Regulation, 2011
xii. The Goods and Services Regulations, 2011
xiii. The Regulations For Licensing and Controlling Use of Chain saw, 2011
xiv. The Private Employment Agents Regulations, 2012
xv. The labour Advisory Board Regulatios, 2012

Kiambatanisho 7a: Vizazi na Vifo vilivyosajiliwa kiwilaya

Wilaya	Vizazi			Vifo		
	wanawake	wanaume	Jumla	wanawake	wanaume	Jumla
Mjini	5,812	6,150	11,962	514	491	1005
Magharibi	1,549	1,663	3,212	187	172	359
Kaskazini A	1,489	1,468	2,957	90	99	189
Kaskazini B	1,186	1,167	2,353	33	18	51
Kusini	1,039	979	2,018	51	36	87
Kati	688	673	1,361	15	25	40
<i>Jumla Unguja</i>	11,763	12,089	23,863	890	841	1,731
Wete	1,579	1,558	3,137	84	93	177
Micheweni	1,885	2,005	3,890	99	96	195
Chakechake	1,372	1,090	2,462	135	195	330
Mkoani	1,384	1,387	2,771	165	153	318
<i>Jumla Pemba</i>	6,220	6,040	12,260	483	537	1,020
JUMLA KUU	17,983	18,129	36,123	1,373	1,378	2,751

Kiambatanisho 7b: Mapato - Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali 2011/2012

KASMA	ENEO LA MAPATO	ZILIZOIDHINI SHWA	ZILIZOKUSA NYWA HADI FEBRUARI	MAPATO YA MWEZI MACHI	ZILIZOPATIKA NA HADI MACHI	PUNGUFU/ ZIADA
114602	Estate Duty	510,000	396,000	-	396,000	114,000
142207	Usajili Vizazi na Vifo	153,000,000	59,112,550	8,639,500	67,752,050	85,247,950
142208	Usajili Ndoa na Talaka	18,360,000	12,600,500	850,000	13,450,000	4,909,500
142233	Usajili Alama za Biashara	31,620,000	14,750,000	2,515,000	17,265,000	14,355,000
142234	Usajili Kampuni	36,720,000	15,596,570	3,170,700	18,767,270	17,952,730
142235	Usajili Majina ya Biashara	14,280,000	10,764,000	928,000	11,692,000	2,588,000
142236	Ada mbalimbali	1,785,000	423,198	-	423,198	1,361,802
142237	Ada za Usajili wa Nyaraka	7,140,000	12,667,700	3,451,250	16,118,950	8,978,950
	JUMLA	263,415,000	126,310,518	19,554,450	145,864,968	117,550,032

Kiambatanisho 7c: Usajili wa Kazi za Hakimiliki

AINA YA KAZI	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Miziki	318	50	103	10	42
Qasida	5	16	5	8	25
Vitabu	13	11	2	5	37
Filamu	1	6	3	5	8
Mawaidha	0	0	0	26	-
Miswada ya Vitabu	30	15	15	5	3
Miswada ya Filamu	0	0	5	3	6
Tamthiliya	15	1	8	1	-
Maandishi ya Miradi	0	0	1	1	-
Michoro	0	22	0	1	20
JUMLA	382	121	137	64	141

Kiambatanisho 8: Vikundi vilivyosafirisha Mahujaji 2011

	SHIRIKA	ME	KE	JUMLA	WA Z'BAR
1.	Ahlu Daawa Hajj and Travelling Agency	48	39	87	44
2.	Alharamayn Development Fund	51	40	91	66
3-4	Alfirdaus & Hajj Caravan	108	72	180	55
5	Al- Maarifa Charitable Centre	-	-	-	-
6-7	Jumuiya ya Maimamu & Alkhayria	46	25	71	68
8.	Jumuiya ya Istiqama	109	104	213	102
9	Khidmat Islamiyya Charitable Society	65	51	116	32
10-11	Zanzibar Hajj and Travelling Agency (ZAHATA) & Labayka	41	29	70	70
12	Zanzibar Istiqama Hajj Travelling Agency (ZIHATA)	81	87	168	131
	JUMLA	549	447	996	568

Kiambatanisho 9a: Idadi ya Wafanyakazi 2011/2012

Idara/Taasisi	Jumla	Unguja		Pemba		Wafanyakazi Kielimu		
		W/me	W/ke	W/me	W/ke	Cheti au chini	Stashahada au zaidi	% Stashahada au zaidi
Mahkama	352	156	84	76	36	268	84	16%
Afisi ya Mwanasheria Mkuu	38	24	14	0	0	23	15	39%
Tume ya Kurekebisha Sheria	19	11	8	0	0	10	9	47%
Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka	82	44	23	11	4	36	46	56%
Idara ya Mipango, Sera na Utafiti	12	6	6	0	0	3	9	75%
Idara ya Utumishi na Uendeshaji	51	29	22	0	0	33	18	35%
Afisi Kuu Pemba	34	0	0	21	13	23	11	32%
Idara ya Mufti wa Zanzibar	43	18	13	8	4	29	14	32%
Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali	50	24	11	10	5	28	22	44%
Mrjais wa Vizazi Vifo	19	5	14	0	0	15	4	21%
Afisi ya Msajili wa Hakimiliki	6	0	5	1	0	0	6	100%
Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana	89	38	18	24	9	66	23	25%
Jumla	795	355	218	151	71	534	261	33%

Kiambatanisho 9b: Wafanyakazi Waliopo Mafunzoni 2011/2012

IDARA	SHAHADA YA UZAMILI		STASHAHADA YA UZAMILI		SHAHADA YA KWANZA		STASHAHADA YA JUU		STASHAHADA		CHETI		JUMLA
	KE	ME	KE	ME	KE	ME	KE	ME	KE	ME	KE	ME	
Mahkama		3			2	3			4	12	5	3	32
Afisi ya Mwanasheria Mkuu		1			2				3	11	5	3	28
Afisi ya M/ Mashtaka	1	2									1		4
Tume ya Kurekebisha Sheria													
Idara ya Mipango na Sera		2			1				1				4
Idara ya Utumishi na Uendeshaji	1	1	2	1	1	1			2		1	2	11
Afisi Kuu Pemba									1	1	2		4
Afisi ya Mufti wa Zanzibar	1								1			2	2
Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali													
Afisi ya Mrajis Vizazi na Vifo												2	2
Afisi ya Msajili wa Hakimiliki				1									1
Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana		1				1			1	3	2	1	9
JUMLA	3	10	2	2	6	5			13	27	16	13	97

Kiambatanisho 9c: Wafanyakazi Waliopatiwa Mafunzo ya Muda Mfupi 2011/2012

NA	IDARA/TAASISI	W/KE	W/ME	JUMLA
1	Mahkama	6	2	8
2	Afisi ya Mwanasheria Mkuu	0	3	3
3	Afisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka	5	6	11
4	Tume ya Kurekebisha Sheria	3	3	6
5	Idara ya Mipango, Sera na Utafiti	0	2	2
6	Idara ya Utumishi na Uendeshaji	1	0	1
7	Afisi Kuu Pemba	0	0	0
8	Afisi ya Mufti wa Zanzibar	0	0	0
9	Afisi ya Mrajis Mkuu wa Serikali	0	0	0
10	Afisi ya Msajili wa Hakimiliki	2	1	3
11	Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana	0	0	0
	JUMLA	17	17	34